

KEMENTERIAN PENDIDIKAN MALAYSIA
Jabatan Pendidikan Negeri Melaka

MODUL GEMILANG 2.0 SPM

**USAHA TANGGA
KEJAYAAN**

EDISI PELAJAR

**BAHASA MELAYU
KERTAS 2
(1103 / 2)
TINGKATAN 4 DAN 5 2021**

"PENDIDIKAN BERKUALITI, INSAN TERDIDIK, NEGARA SEJAHTERA"
#jpnmelakajenamakerajaannombor1

KEMENTERIAN PENDIDIKAN MALAYSIA
Jabatan Pendidikan Negeri Melaka

Puitis Kata, Segunung Harapan
Pengarah Pendidikan
Jabatan Pendidikan Negeri Melaka

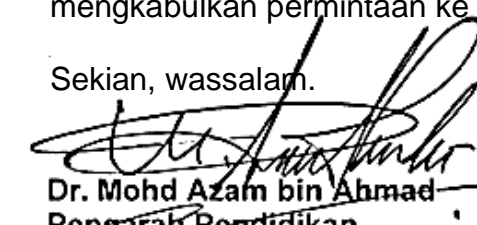
Alhamdulillah, dengan rahmat dan keizinan-Nya jua Modul Gemilang 2.0 SPM bagi tahun 2021 berjaya dihasilkan melalui Projek Kemenjadian Murid Melaka (KM²). Rakaman penghargaan yang tidak terhingga kepada Unit Bahasa, Sektor Pembelajaran, pegawai SISC+ Bahasa dan barisan panel pakar yang sentiasa menghulurkan sokongan dan bantuan kepada jabatan dalam mengimplementasikan misi dan visi Jabatan Pendidikan Negeri Melaka ke landasan berfokus.

Bersama-samalah kita dengan prinsip membuka lembaran baharu (***open the new horizon***) untuk menilai, menganalisis strategi dan taktikal agar dapat melakukan penambahbaikan dalam pendidikan norma baharu lebih-lebih lagi dengan cabaran pandemik covid-19. Prinsip ini menjadi batu loncatan dan motivasi untuk kita melakukan inisiatif dan tindakan yang ***mencabar proses*** (***challenge the process***). Guru mesti mempunyai hasrat yang tinggi dan penuh keterujaan untuk melihat prestasi pelajar maju secara holistik. Oleh itu, penghasilan Modul Gemilang 2.0 SPM merupakan salah satu strategi untuk membantu peningkatan pencapaian para pelajar negeri Melaka yang berimpak tinggi dan selari dengan slogan kita "Pendidikan Berkualiti, Insan Terdidik, Negara Sejahtera." Dengan demikian, penerokaan ilmu dan pengalaman serta sumber dihasilkan, dicipta dan digembleng bagi memastikan **aspirasi sistem** bertambah maju dan menyumbang kepada pencapaian **aspirasi murid**.

Pihak Jabatan Pendidikan Melaka dengan seikhlasnya merakamkan ucapan penghargaan dan terima kasih yang tidak terhingga kepada guru-guru pakar yang telah berusaha dengan begitu gigih untuk menghasilkan modul ini khususnya untuk dimanfaatkan oleh kelompok sasaran agar pelajar menguasai kemahiran dengan lebih efektif. Usaha gigih dan komitmen daripada semua yang terlibat menggambarkan kualiti pendidik di Melaka berada pada tahap yang sungguh cemerlang. Teruskanlah usaha murni dengan menyediakan modul-modul yang berinovasi serta kompetitif yang memberi impak tinggi kepada kecemerlangan pelajar di negeri Melaka.

Semoga matlamat dan hasrat murni ini dapat membantu para pelajar menggapai cita-cita mereka untuk cemerlang dalam peperiksaan SPM nanti walaupun mengharungi kekangan dalam pendidikan norma baharu. Insya-Allah, semoga Tuhan mengkabulkan permintaan ke atas hambanya yang telah berusaha.

Sekian, wassalam.

Dr. Mohd Azam bin Ahmad
Pegarah Pendidikan
Jabatan Pendidikan Melaka

KEMENTERIAN PENDIDIKAN MALAYSIA
Jabatan Pendidikan Negeri Melaka

Alur Bicara, Serlah Impian Timbalan Pengarah Pendidikan Sektor Pembelajaran, Jabatan Pendidikan

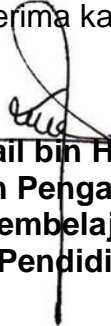

Syukur ke hadrat Allah SWT kerana dengan izin dan kurnia-Nya, penghasilan Modul Gemilang 2.0 SPM bagi tahun 2021 dapat direalisasikan. Ini merupakan usaha murni hasil kejayaan kolaboratif akrab antara Jabatan Pendidikan Negeri Melaka khasnya Sektor Pembelajaran dengan SISC+ Pejabat Pendidikan Daerah Melaka Tengah, Jasin dan Alor Gajah serta guru-guru pakar negeri Melaka dalam menterjemahkan hasrat Kementerian Pendidikan Malaysia untuk menyediakan dan melahirkan para pelajar yang menguasai kemahiran serta kelayakan dalam persaingan dunia realiti.

Pandemik covid-19 pada bulan Mac 2020 hingga kini telah merubah dunia pendidikan kepada norma baharu iaitu para pelajar melaksanakan pembelajaran sama ada secara dalam talian, luar talian atau off-side dan lebih dikenali Pengajaran dan Pembelajaran di Rumah (PdPR). Namun, bagi mengangkat martabat pendidikan negeri Melaka lebih cemerlang, Projek Kemenjadian Murid Melaka @KM² menyasar matlamat berfokus bagi mencapai misi dan visi JPN Melaka yang lebih strategik. Para pegawai di JPN, PPD dan pentadbir sekolah serta warga pendidik akan sentiasa memastikan pelaksanaan pada peringkat sekolah selari dengan matlamat Kementerian Pendidikan Malaysia dan Pengarah Jabatan Pendidikan Negeri Melaka iaitu “Pendidikan Berkualiti, Insan Terdidik, Negara Sejahtera” dengan memberi peluang dan ruang mempelajari ilmu melalui pelbagai kaedah dan medium.

Saya mengucapkan setinggi-tinggi tahniah dan syabas kepada para pegawai Sektor Pembelajaran di JPN dan PPD serta barisan panel pakar yang bergabung tenaga juga idea dalam penghasilan modul ini. Sesungguhnya besar harapan kita agar Modul Gemilang 2.0 SPM ini dapat dimanfaatkan oleh para guru dengan sebaik-baik yang mungkin dan dapat mencipta kejayaan berimpak tinggi kepada kemenjadian murid Melaka, khususnya dalam peperiksaan Sijil Pelajaran Malaysia (SPM).

Sekian, terima kasih.

Haji Ismail bin Haji Alias
Timbalan Pengarah Pendidikan
Sektor Pembelajaran
Jabatan Pendidikan Melaka

KEMENTERIAN PENDIDIKAN MALAYSIA
Jabatan Pendidikan Negeri Melaka

JAWATANKUASA PANEL MODUL BAHASA MELAYU KSSM SPM 2021

Penaung

YBhg. Dr. Mohd Azam bin Ahmad
Pengarah Pendidikan Negeri Melaka

Penasihat

YBrs. Tuan Haji Ismail bin Haji Alias
Timbalan Pengarah Pendidikan Sektor Pembelajaran

Pengarah Projek

Hajah Rubaiya binti Abu Nawas
KPPK Unit Bahasa, Sektor Pembelajaran

Penyelaras Projek

Helmi bin Murid
PP Bahasa Melayu

Pembantu Tadbir

Hajariah binti Ghazali
PT Unit Bahasa

Panel Pakar Kawalan Mutu

Hajah Reny Azreena bt Abd Rahman
SISC+ PPD Melaka Tengah

Hajah Fadhilah binti Embi
SISC+ PPD Melaka Tengah

Norasiah binti Ahmad
SISC+ PPD Alor Gajah

Razman bin Mohammad
SISC+ PPD Alor Gajah

Panel Pakar Bahasa Melayu KSSM SPM 2021
Kertas 1 (1103/1)

Berkelulusan Ijazah Sarjana Muda Sastera dari Universiti Malaya tahun 1989 dan Diploma Pendidikan Universiti Malaya. Mula berkhidmat di SMK Raja Puan Muda Tengku Fauziah, Perlis pada Jun 1990. Kini berkhidmat di SMK Datuk Bendahara, Jasin, Melaka sebagai guru Bahasa Melayu.

Noraini binti Mohd Yusof
Ketua Panel Modul Kertas 1

Berkelulusan Ijazah Sarjana Muda Sains Sosial dalam Bidang Ekonomi dan Antropogi dari Universiti Sains Malaysia dan Sijil Perguruan dalam Pengajian Melayu dari Institut Bahasa. Bertugas sebagai GPK KOKU. Mantan Guru Cemerlang Bahasa Melayu. Pengalaman sebagai JUK/JU MBMMBI, JUK/JU Literasi Bacaan, Pembina Item Bahasa Melayu peringkat negeri dan daerah, hakim Bahas Ala Parlimen peringkat negeri / kebangsaan, Ketua Pentaksir Kawasan PT3 Bahasa Melayu. Pengalaman mengajar BM lebih 30 tahun. Berkhidmat di SMK Sultan Mansor Shah, Pulau Sebang, Melaka.

Ismail bin Md Nor

Berkelulusan Ijazah Sarjana Muda Bahasa Melayu dari Universiti Putra Malaysia. Mula berkhidmat di SMK Tinggi Melaka pada Disember 1993. Kini berkhidmat di SMK Sultan Mansor Shah, Pulau Sebang, Melaka sebagai guru Bahasa

Md Isa bin Othman

Berkelulusan IJAZAH Sarjana Muda Sastera (BM) USM 2002, Diploma Pendidikan (PM)IMPPPKT. Pengalaman mengajar subjek BM selama 32 tahun, SK Air jenih, di SMK Lubok China, dan kini SMK Ade Putra. Panel penggubal modul BM SPM, 2019 dan 2020, penceramah BM SPM Kertas 1 selama 10 tahun.

Zamri bin Ismail

Berkelulusan Ijazah Sarjana Muda Sastera dengan Pendidikan dalam bidang Pengajian Kesusasteraan di Universiti Sains Malaysia tahun 2007. Mula berkhidmat di SMK Seri Kampar Perak pada 1 November 2007. Seterusnya berpindah ke SMJK Notre Dame Convent Melaka pada tahun 2010 sehingga kini.

Muhammad Redzwan bin Abbas

Nur Daliza binti Che Daud

Berkelulusan Ijazah Sarjana Muda Sastera dengan Pendidikan USM pada tahun 1996 hingga 1999. Memulakan perkhidmatan di Sekolah Tun Fatimah, Johor Bahru. Mendapat gelaran Guru Cemerlang bermula tahun 2009 hingga kini. Kini berkhidmat sebagai Guru Cemerlang Bahasa Melayu di Sekolah Menengah Sains Muzaffar Syah, Melaka.

Berkelulusan Sijil Perguruan tahun 1989 di Maktab Perguruan Perempuan Melayu Melaka (MPPM) dan Ijazah Pendidikan (PBMP) dari Universiti Putra Malaysia tahun 2000. Mula berkhidmat di SMK Gombak Setia pada 1 Disember 1989. Berpindah ke SMK Ghafar Baba tahun pada Disember 1990 hingga Februari 2017 seterusnya di SMK Hang Kasturi hingga kini.

Rugayah bte Yahya

KEMENTERIAN PENDIDIKAN MALAYSIA
Jabatan Pendidikan Negeri Melaka

Berkelulusan Master (Sarjana) Pendidikan Bahasa Melayu Universiti Putra Malaysia 2015 dan Ijazah Sarjana Muda Pendidikan Bahasa Melayu Universiti Pendidikan Sultan Idris 2010. Sering terlibat dengan memberi ceramah Teknik Menjawab Kertas 1 di sekolah-sekolah menengah kerajaan dan swasta sekitar Negeri Melaka, Negeri Sembilan, Johor dan Kedah serta penceramah Bahasa Melayu Kertas 1 di bawah kelolaan IPTA dan IPTS seperti Pusat Edu-Pelancongan UTeM dan Taj Internasional Collage. Pengalaman mengajar subjek Bahasa Melayu selama 11 tahun di SMK Air Molek, Melaka.

Mohd Hairie bin Abdullah

Berkelulusan B.A(Hons) Psikologi, UKM. KPLI Diploma Pendidikan Bahasa Melayu dan Sejarah, MPKB. Berpengalaman mengajar Bahasa Melayu SPM selama 27 Tahun. Kini mengajar di SKK SMK Ghafar Baba, Masjid Tanah.

Md Isa bin Othman

Berkelulusan Master Sastera (BM) UPM 2002, Bachelo Sastera (Bahasa & Linguistik Melayu) UPM 1999, Diploma Pendidikan (BM) IBBM KL 2005. Pengalaman mengajar subjek BM selama 19 tahun di MRSM Batu Pahat, MRSM Terendak dan kini MRSM Tun Ghafar Baba. Panel penggubal soalan percubaan SPM MARA 2017, 2018 dan 2020.

Noor Hafizah binti Jauhari

Berkelulusan Ijazah Sarjana Muda Pendidikan Kesusasteraan Melayu, Universiti Pendidikan Sultan Idris (UPSI). Mula berkhidmat secara rasmi sebagai guru pada tahun 2016 di SMK Durian Tunggal sebagai guru subjek Bahasa Melayu.

Muhamad Muslim bin Kamaruddin

Berkelulusan Ijazah Sarjana Muda Sains Kemasyarakatan dari Universiti Sains Malaysia, Pulau Pinang dan Diploma Pendidikan, Universiti Islam Antarabangsa Malaysia, pengkhususan dalam subjek Bahasa Melayu dan Sejarah. Telah menjadi tenaga pengajar subjek Bahasa Melayu selama 23 tahun juga berpengalaman menjadi pembina item Bahasa Melayu serta hakim Bahasa Bahasa Melayu Ala Parlimen peringkat daerah dan negeri. Kini berkhidmat di SMK Infant Jesus Convent, Melaka dan menjawat jawatan Guru Kanan Mata Pelajaran (GKMP) bidang Kemanusiaan.

Sanisah binti Ahmad

Berkelulusan Ijazah Sarjana Muda Sastera dari Universiti Sains Malaysia pada tahun 1996 dan Diploma Pendidikan (KPLI) MPPM pada tahun 1997. Mula berkhidmat di SMK Raja Zarina, P. Klang dari tahun 1998 sehingga 2003. Kini di SMK Padang Temu Melaka sebagai guru subjek Bahasa Melayu.

Hafni binti Othman

Berkelulusan Ijazah Sarjana Muda Sastera dari Universiti Malaya pada tahun 1991 dan Diploma Pendidikan (KPLI) MPPM pada tahun 1994. Mula berkhidmat di SMK Tun Mutahir Batu Berendam Melaka dari tahun 1994 sehingga Oktober 2019. Bermula November 2019, mula berkhidmat di SMK Tinggi St. David Melaka sehingga kini sebagai guru subjek Bahasa Melayu.

Zawiyah binti Mohd

KEMENTERIAN PENDIDIKAN MALAYSIA
Jabatan Pendidikan Negeri Melaka

Azniza binti Azmi

Berkelulusan Bachelo Pendidikan (Bimbingan dan Kaunseling) dari Universiti Pertanian Malaysia pada tahun 1994. Mula berkhidmat di Sek Men Sains Selangor, Kuala Lumpur dari tahun 1994 sehingga Disember 1995. Mantan guru cemerlang Bahasa Melayu. Bermula Disember 1995, mula berkhidmat di Sekolah Menengah Sains Muzaffar Syah sehingga kini sebagai guru subjek Bahasa Melayu.

Berkelulusan Ijazah Sarjana Muda Pendidikan (Kepujian) dari Universiti Pendidikan Sultan Idris (UPSI) pada tahun 2002 dan Sijil Program Tambah Opsyen (PITO) Bahasa Melayu, Kementerian Pendidikan Malaysia di Universiti Kebangsaan Malaysia. Mula berkhidmat sebagai guru mata pelajaran Bahasa Melayu di SMK Convent Bukit Nanas, Kuala Lumpur (2002 -2007) dan berpengalaman selama 18 tahun. Kini berkhidmat SMK Seri Pengkalan, Alor Gajah, Melaka.

Wan Suzaiwati binti Md Soib

Hayati binti Hassan

Berkelulusan Ijazah Sarjana Muda Pendidikan Sains Politik dari Universiti Malaya pada tahun 1992. Mula berkhidmat di SMK Sultan Abdul Jalil, Kluang, Johor dan berpengalaman mengajar Bahasa Melayu selama 26 tahun. Kini berkhidmat SMK Bukit Katil, Melaka.

Panel Pakar Bahasa Melayu KSSM SPM 2021

Kertas 2 (1103/2)

Khadijah binti Ahmad
Ketua Panel Modul Kertas 2

Berkelulusan Ijazah Sarjana Pendidikan dalam bidang Kurikulum dan Pedagogi, UKM dan Ijazah Sarjana Muda Sains Pembangunan UKM. Mengambil Kursus Perguruan Lulusan Ijazah di Maktab Perguruan Kota Bharu dalam bidang Pengajian Melayu dan Sejarah. Beliau memulakan perkhidmatan di SMK (P) Puterijaya, KL dan berpindah ke SMK Datuk Bendahara, Jasin, Melaka pada tahun 2003. Berpengalaman 24 tahun mengajar mata pelajaran Bahasa Melayu dan Sejarah, Beliau merupakan Munsyi Dewan Bahasa dan kini memegang jawatan GKMP Kemanusiaan di SM Tahfiz Al Quran Chenderah Jasin, Melaka sejak 2018.

Berkelulusan Ijazah Sarjana Muda Bahasa Melayu Kelas Pertama Universiti Malaya dan mendapat Sijil Perguruan Asas di Maktab Perguruan Perempuan Melayu Melaka pada 1988. Sekarang bertugas di Sekolah Menengah Kebangsaan Sultan Mansor Shah. Merupakan antara Guru Cemerlang Bahasa Melayu di Melaka.

Khamisah binti Baba

Habibah binti Akob

Berkelulusan Ijazah Sarjana Muda Sastera, UKM (1992) dan Diploma Pendidikan, UKM (1993). Mula berkhidmat sebagai pendidik di SMKA Segamat, Segamat Baru, Johor pada tahun 1993. Kini, berkhidmat di SMK Dato' Abdul Rahman Ya'kub, Merlimau Melaka sebagai Guru Kanan Mata Pelajaran Bahasa.

KEMENTERIAN PENDIDIKAN MALAYSIA

Jabatan Pendidikan Negeri Melaka

Berkelulusan Ijazah Sarjana Muda Pendidikan dengan Kepujian, UPM dalam bidang Pengajian Melayu. Memperoleh Sijil Perguruan Asas daripada Maktab Perguruan Batu Pahat, Johor. Berpengalaman mengajar selama 26 tahun dan pernah menjadi Guru Cemerlang BM 2014 - 2016. Kini beliau bertugas sebagai GKMP Bahasa di SMK Seri Tanjung, Melaka.

Lis Quraisin binti Dolhalit

Berkelulusan Ijazah Pertama Pendidikan (Pengajaran Bahasa Melayu Pertama) dan Sijil Perguruan Malaysia di Maktab Perguruan Sri Pinang, Pulau Pinang. Berpengalaman mengajar mulai 1990 hingga sekarang. Bergerak aktif sebagai hakim pertandingan koakademik Peringkat Daerah Alor Gajah dan Negeri Melaka dan Penceramah Teknik Menjawab Soalan Bahasa Melayu Kertas 2 dan Kesusasteraan Melayu SPM serta Pembina Item Bahasa Melayu SPM peringkat Daerah Alor Gajah.

Ariffin bin Mokhtar

Mendapat pendidikan awal di Ipoh dan di Kuala Lumpur. Memiliki Ijazah Sarjana Muda Rancangan Bahasa Melayu Universiti Malaya 1999, Beliau memperoleh Diploma Pendidikan melalui pengajian KPLI di Institut Bahasa Melayu Malaysia 2000. Mula berkhidmat sebagai guru pada tahun 2001. Bertugas di SM Tahfiz Al-Qur'an Chenderah sejak 2014 hingga sekarang.

Syahiful Kamariah binti Mohamad

Berkelulusan Ijazah Pertama dari Universiti Malaya dalam bidang Pengajian Melayu dan Diploma Pendidikan di Institut Bahasa Melayu Malaysia (Bahasa Melayu/ Sejarah). Bergerak aktif sebagai hakim dalam pertandingan koakademik Bahasa Melayu peringkat daerah dan negeri. Beliau juga merupakan Pengerusi Teknik Pertandingan Forum Remaja Daerah Jasin. Kini, bertugas sebagai GKMP Bahasa SMK Tinggi Perempuan Melaka.

Roslan bin Kasim

Berkelulusan Ijazah Sarjana Muda Pendidikan Kesusasteraan Melayu (Major)/ Bahasa Melayu (Minor) daripada UPSI. Mula berkhidmat sebagai pendidik di SMK Dato Abdul Rahman Yassin (SDARY) Johor Bahru pada tahun 2010 dan sekarang berkhidmat di SMK Nyalas, Asahan Melaka sebagai guru Bahasa Melayu.

Zamzarina binti Misnan

Berkelulusan Ijazah Sarjana Muda Kesusasteraan Melayu dari Universiti Sains Malaysia tahun 1999. Mula berkhidmat di SK Tanjung Puteri, Johor pada Januari 1988. Kini berkhidmat di SMK Ayer Molek, Melaka sebagai GPK Kokurikulum dan merupakan Guru Cemerlang Bahasa Melayu.

Hajah Samiah binti Samari

KEMENTERIAN PENDIDIKAN MALAYSIA
Jabatan Pendidikan Negeri Melaka

Berkeputusan Ijazah Sarjana Muda Sastera dengan Pendidikan, USM pada tahun 1990 dalam bidang Geografi dan Kesusasteraan Melayu). Mula berkhidmat pada tahun 1990 dan kini berkhidmat di SMK Seri Pengkalan Alor Gajah.

Hajah Nor Azlina binti Mat Said

Berkeputusan Ijazah Sarjana Muda, Universiti Teknologi Malaysia pada tahun 1995 dan Diploma Pendidikan pada tahun 1996. Mula berkhidmat di SMK Taman Tun Aminah pada Ogos 1996 dan kini berkhidmat di SMK Gajah Berang sebagai GKMP Kemanusiaan serta berpengalaman mengajar Bahasa Melayu selama 18 tahun.

Norhayati binti Parlan

Berkeputusan Ijazah Sarjana Muda Bahasa Melayu & Kesusasteraan Melayu, Universiti Putra Malaysia pada tahun 2002. Mula berkhidmat di Sek. Men. Kerajaan Kabong Sarawak pada September 2002 dan kini berkhidmat di Sekolah Menengah Sains Muzaffar Shah serta berpengalaman mengajar Bahasa Melayu selama 18 tahun.

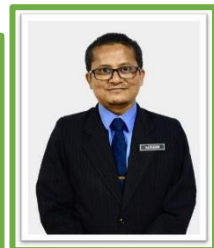
Hanita binti Rahim

Berkeputusan Ijazah Sarjana Muda Pengajian Kesusasteraan Melayu, Universiti Pendidikan Sultan Idris pada tahun 2007. Mula berkhidmat di SMK Subang Jaya pada November 2007 dan kini berkhidmat SMK Seri Bemban serta berpengalaman mengajar Bahasa Melayu selama 13 tahun.

Rafidah binti Hashim

Berkeputusan Ijazah Sarjana Muda Pengajian Melayu Linguistik, Universiti Putra Malaysia pada tahun 1998. Mula berkhidmat di SMK Tenom, Sabah pada November Julai 1999 dan kini berkhidmat SMK Ghafar Baba sebagai GKMP Bahasa serta berpengalaman mengajar Bahasa Melayu selama 20 tahun.

Nasruddin bin Abdullah

Berkeputusan Ijazah Sarjana Muda Bahasa Melayu, Universiti Sains Malaysia pada tahun 2017. Mula berkhidmat di SMK Seri Pengkalan pada Oktober 2018 hingga kini.

Shaidatul Amirah binti Salim

Panel Pakar Bahasa Melayu KSSM SPM 2021
Kertas 3 & 4 (1103/3 dan 1103/4)

Abd Samad Bin Aziz
Ketua Panel Modul
Kertas 3 & 4

Mempunyai kelulusan Ijazah Sarjana Muda Bahasa Melayu Bahasa Pertama dari Universiti Putra Malaysia tahun 2001. Mula berkhidmat di SMK Pulau Ketam, Selangor DE pada 1/12/1989 dan telah berpindah ke Melaka setelah 4 tahun berkhidmat di sana. Mula menanda kertas BM kertas 1 sejak tahun 1992 dan telah dilantik sebagai Ketua Pasukan pada tahun 2013 dan pengalaman menanda selama 28 tahun dan Ketua Pasukan selama 7 tahun. Sekarang bertugasan sebagai GKMP Bahasa di SMK Tun Syed Zahiruddin selama 6 tahun dan telah mengajar di sana selama 9 tahun. Mendapat perkhidmatan cemerlang sebanyak 2 kali iaitu tahun 2002 dan tahun 2015 dan juga menjadi penceramah BM 1 SPM dan juga menjawat jawatan jawatan sebagai Ketua Pentaksir Lisan Negeri Melaka tahun 2020.

Mempunyai kelulusan Ijazah Sarjana Muda dengan kepujian dari Universiti Kebangsaan Malaysia pada tahun 2007 dalam bidang Komunikasi Media. Melanjutkan pengajian dalam Diploma Perguruan Lulusan Ijazah di Universiti Pendidikan Sultan Idris dalam bidang Pendidikan Sivik dan Kewarganegaraan. Mula berkhidmat di SMK Dato Haji Talib Karim sebagai Guru Akademik Biasa pada tahun 2010 dan mengajar mata pelajaran Bahasa Melayu dan Pendidikan Moral.

Noorzazaliza bte Ismail

Norfadilla binti Yaafar

Berkelulusan Ijazah Sarjana Muda Sastera dengan kepujian, UKM pada tahun 2008 dalam bidang Pengajian Bahasa Melayu. Mengambil Kursus Perguruan Lulusan Ijazah (KDC) di Institut Pendidikan Guru, Kampus Perempuan Melayu dalam bidang Pengajian Melayu. Mula berkhidmat sebagai pendidik pada tahun 2010 dan kini bertugas di Sek Men Arab, Assaiyidah Khadijah, Merlimau, Melaka.

Mempunyai kelulusan Ijazah Sarjana Muda dengan kepujian dari Universiti Pendidikan Sultan Idris pada tahun 2010 dalam bidang bahasa Melayu. Mula berkhidmat di SMK Bukit Rambai sebagai Guru Akademik Biasa pada tahun 2010 dan mengajar mata pelajaran bahasa Melayu dan Sejarah. Mendapat Anugerah Perkhidmatan Cemerlang pada tahun 2015.

Haryati binti Anua

KEMENTERIAN PENDIDIKAN MALAYSIA
Jabatan Pendidikan Negeri Melaka

Berkeputusan Ijazah Sarjana Muda Sains dengan Pendidikan, UM pada tahun 2008 dalam bidang Kimia dan Matematik. Mula berkhidmat sebagai pendidik pada tahun 2008 di SMK Taman Tun Aminah Johor Bahru selama 10 tahun. Berkhidmat di sekolah kedua iaitu di SMK Paya Rumput pada tahun 2019. Melibatkan diri dalam penandaan kertas SPM Kertas 1 pada tahun 2012 sehingga kini. Mendapat anugerah perkhidmatan cemerlang pada tahun 2016. Kini bertugas sebagai ketua panitia di SMK Paya Rumput.

Nurwardah Nadrah binti Ma'min

Berkeputusan Ijazah Sarjana Muda dengan kepujian dari Universiti Putra Malaysia pada tahun 1998 dalam bidang Pendidikan Bahasa Melayu sebagai Bahasa Pertama. Telah berkhidmat di SMK Sungai Udang, Melaka sejak tahun 2002 sehingga kini. Melibatkan diri dalam tugas penandaan Bahasa Melayu Kertas 2 (SPM) selama 15 tahun. Telah mendapat Anugerah Perkhidmatan Cemerlang pada tahun 2005 dan 2017. Diamanahkan menjalankan tanggungjawab sebagai Ketua Panitia Bahasa Melayu sejak 2016 sehingga kini.

Salmah binti Husin

Berkeputusan Ijazah Sarjana Muda Kesusasteraan Melayu, Universiti Perguruan Sultan Idris pada tahun 2003. Mula berkhidmat di SMK Selirit, Kapit pada September 2003 dan kini berkhidmat di SMK Tinggi St David serta berpengalaman mengajar Bahasa Melayu selama 17 tahun.

Azlina binti Yahaya

*****

*****Sebarang pertanyaan atau penerangan lanjut berkaitan modul boleh hubungi
Ketua Panel Pakar Bahasa Melayu KSSM SPM iaitu Pn. Noraini (019-6629136),
Pn. Khadijah (019-2248079 atau En. Abd. Samad (012-6904711).*****

*****

*****Hak cipta Jabatan Pendidikan Negeri Melaka.***
***Modul digunakan oleh sekolah-sekolah di negeri Melaka
di bawah Kementerian Pendidikan Malaysia.***
Dilarang digunakan untuk kepentingan peribadi.**

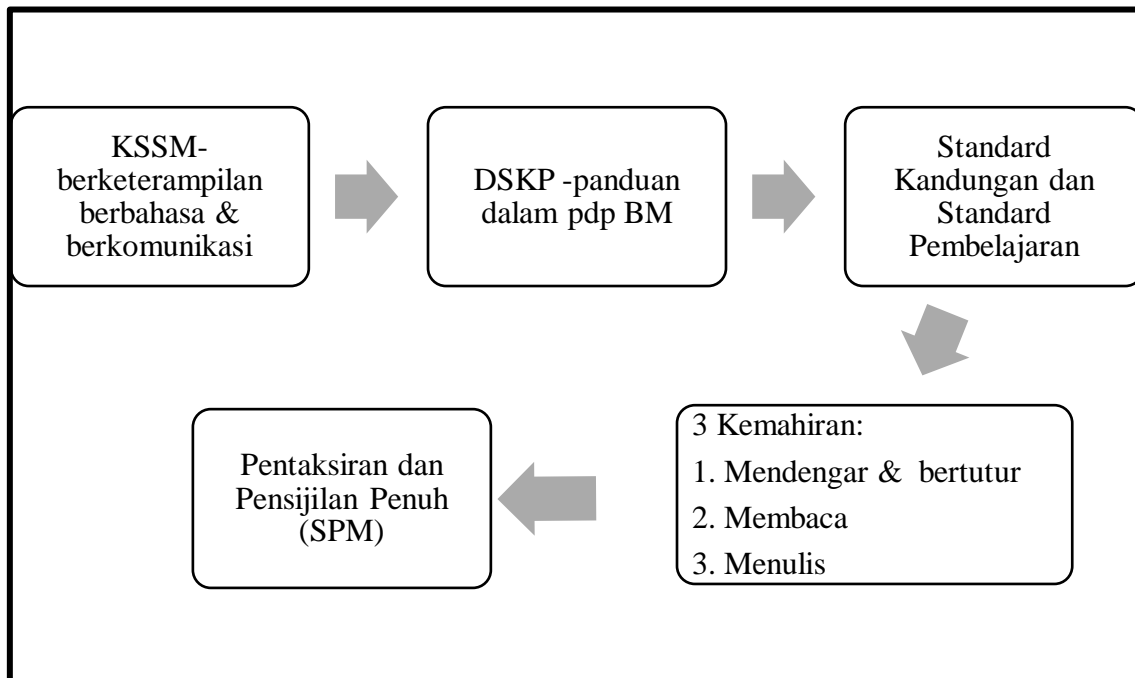
ISI KANDUNGAN

Bil.	Tajuk	m/s	Tarikh	Markah	Catatan
1.	Pengenalan Modul KSSM Tkn 4 & 5	1			
2.	Bahagian A (SISTEM DAN APLIKASI BAHASA)				
	Soalan 1 (MORFOLOGI)	3			
	Pengenalan	3			
	Aktiviti Pengukuhan 1	3			
	Aktiviti Pengukuhan 2	4			
	Bentuk Soalan	4			
	Panduan Menjawab	4			
	Contoh Soalan 1 dan 2	5			
	Aktiviti Pengukuhan 3	7			
	Aktiviti Pengukuhan 4	8			
	Latihan Set 1	9			
	Latihan Set 2	10			
	Soalan 2 (SINTAKSIS)				
	Jenis-jenis Ayat	11			
	Aktiviti Pengukuhan 1	12			
	Subjek dan Predikat+Pola Ayat	12			
	Aktiviti Pengukuhan 2	13			
	Ayat Biasa dan Ayat Songsang	14			
	Aktiviti Pengukuhan 3	15			
	Ayat Aktif dan Ayat Pasif	16			
	Aktiviti Pengukuhan 4	17			
	Cakap Ajuk dan Cakap Pindah	18			
	Aktiviti Pengukuhan 5				
	Panduan Menjawab Soalan	18			
	Contoh Soalan 1 dan 2	18-19			
	Latihan Set 1	20			
	Latihan Set 2	21			

	Soalan 3 (PENYUNTINGAN)				
	Panduan Menjawab	22			
	Contoh Soalan 1 dan 2	23-25			
	Latihan Set 1	26			
	Latihan Set 2	27			
	Soalan 4 (BAHASA MELAYU STANDARD)				
	Panduan Menjawab Soalan	28			
	Contoh Bahasa Klasik dan Bahasa Standard/Moden	29			
	Contoh Soalan 1 dan 2	30-31			
	Latihan Set 1	32			
	Latihan Set 2	33			
	Soalan 5 (PERIBAHASA)				
	Jenis Peribahasa	34			
	Senarai Peribahasa dalam Buku Teks Tingkatan 4 & 5	35-41			
	Bentuk Soalan Peribahasa	42-45			
	Contoh Soalan 1	45			
	Contoh Soalan 2	46			
	Latihan Set 1	47			
	Latihan Set 2	48			
3.	BAHAGIAN B (PEMAHAMAN)				
	Soalan 6 (PETIKAN UMUM)				
	Bentuk Soalan	49			
	Panduan Menjawab	49			
	Contoh Soalan	50-51			
	Latihan Set 1	52-54			
	Latihan Set 2	54-56			
	Soalan 7 (PETIKAN SASTERA)				
	Bentuk Soalan	57			
	Panduan Menjawab	57			

	Contoh Soalan	58-60			
	Latihan Set 1	61-63			
	Latihan Set 2	64-66			
	Soalan 8 (NOVEL)				
	Panduan Menjawab	67			
	Aktiviti Pengukuhan				
	Set 1(Menganalisis Soalan)	68			
	Set 2 (Rangka Jawaban)	69-70			
	Contoh Soalan	71-72			
	Latihan Set 1	73-75			
	Latihan Set 2	76-78			
4.	BAHAGIAN C (RUMUSAN)				
	Soalan 9 (RUMUSAN)				
	Panduan Umum Rumusan	79			
	Panduan Menjawab Soalan	80			
	Contoh Soalan 1	81-85			
	Contoh Soalan 2	86-88			
	Latihan Set 1	89-91			
	Latihan Set 2	92-94			

PENGENALAN MODUL KSSM BM TINGKATAN 4 DAN 5 \ 2021

Kertas 2 KSSM memberi penekanan terhadap kemahiran membaca (70%) dan kemahiran menulis sebanyak (30%). Oleh itu, para guru perlu memberi bimbingan terhadap murid-murid:

- i. membaca untuk mengenal pasti isi-isi penting,
- ii. membaca untuk menulis jawapan yang dikehendaki,
- iii. membaca untuk memahami kehendak soalan,
- iv. membaca untuk menganalisis maklumat, dan
- v. menulis jawapan dengan tepat.

Dua teknik bacaan cepat yang perlu diajar kepada anak-anak murid:

1. Luncuran

Digunakan untuk mendapatkan maklumat ringkas dan pantas mengenai sesuatu bahan atau teks yang dibaca.

Tujuan : mendapatkan maklumat ringkas tetapi menyeluruh dan mendapatkan pandangan umum berkaitan teks yang dibaca.

Teknik ini dilakukan dengan membaca tajuk, pendahuluan dan rumusan serta membaca dengan menggunakan pergerakan mata yang cepat.

2. Imbasan

Digunakan untuk mendapatkan maklumat yang lebih mendalam daripada teknik luncuran.

Tujuan : mendapatkan maklumat tertentu sebagai jawapan kepada persoalan pembaca

Teknik ini dilakukan dengan membaca pendahuluan dan rumusan secara mendalam sambil mencatat kata kunci dan konsep yang dinyatakan.

SELAYANG PANDANG INFORMASI BAHASA MELAYU KERTAS 2 (1103/2)

1. Jenis Instrumen:

- Ujian bertulis

2. Jenis Item:

- Subjektif Respons Terhad
- Subjektif Respons Terbuka

3. Bilangan Soalan : 3 bahagian : 9 soalan

Pengagihan soalan dan markah dalam Kertas 1103/2 Bahasa Melayu		
<i>Bahagian A (35 markah)</i>	<i>Bahagian B (35 markah)</i>	<i>Bahagian C (30 markah)</i>
1. Morfologi 2. Sintaksis 3. Penyuntingan 4. Bahasa Melayu Standard 5. Peribahasa	6. Pemahaman Petikan Umum 7. Pemahaman Sastera (Soalan 6 & 7 :25 m) 8. Novel	9. Rumusan

Modul BM Kertas 2 ini dibina dengan hasrat untuk berkongsi idea dan bahan bagi memudahkan para guru membimbing anak-anak murid menguasai item baharu yang terkandung dalam semua format KSSM.

BAHAGIAN A - SISTEM DAN APLIKASI BAHASA (35 markah)

Terdiri daripada:

Soalan 1	Morfologi
Soalan 2	Sintaksis
Soalan 3	Penyuntingan
Soalan 4	Bahasa Melayu Standard
Soalan 5	Peribahasa.

(Pemarkahan setiap soalan boleh berubah dan tidak tekal(bergantung pada arahan soalan) namun jumlah markah keseluruhan Bahagian A ialah sebanyak 35 markah)

SOALAN 1 (MORFOLOGI): Pengenalan

Morfologi: merupakan bidang yang mengkaji struktur, bentuk dan penggolongan kata dalam bahasa Melayu.

Bentuk kata :

Tunggal : bentuk perkataan yang terdiri daripada satu kata dasar yang tidak berimbuhan.

Terbitan : kata yang terbentuk apabila satu kata tunggal atau dasar yang menerima imbuhan

Ganda : perkataan yang terbit apabila bentuk kata dasar atau kata tunggal diulang

Majmuk : kata yang terbentuk apabila dua kata dasar atau lebih digabungkan menjadi satu makna yang khusus

Penggolongan kata:

Kata nama : dewan, surau, kertas, pergerakan, sejarah, almari, pekerjaan

Kata kerja : menangis, menggembarakan, berlari, terambil, melukis

Kata adjektif : cantik, kemelayuan, panjang, seputih

Kata tugas : pernah, sedang, akan, selalu, sambil, dan, walaupun, sejak, amat, sangat

AKTIVITI PENGUKUHAN 1

Senaraikan contoh perkataan dan bina ayat berdasarkan bentuk kata berikut:

Bentuk Kata	Contoh Perkataan	Ayat
Tunggal		
Terbitan		
Ganda		
Majmuk		

AKTIVITI PENGUKUHAN 2

Isi tempat kosong di bawah dengan perkataan berdasarkan **penggolongan kata** yang betul.

1. Semenjak ada kemudahan e-mel, penggunaan _____ semakin kurang popular dalam kalangan masyarakat hari ini.
2. Nelayan laut dalam telah menaiki _____ untuk menangkap ikan.
3. _____ yang melanda Pahang telah menyebabkan kerugian yang besar terhadap sektor ekonomi _____ pelancongan.
4. Kerja-kerja _____ minyak di Terengganu terhenti selepas berlakunya penularan pandemik Covid-19.
5. _____ bertemu dengan ahli perniagaan _____ tersohor itu, Amir menanamkan minat _____ menjadi seorang usahawan disegani.

BENTUK SOALAN 1 (MORFOLOGI)

1. Bina ayat berdasarkan arahan soalan yang berkaitan dengan petikan atau bahan yang mengikut tema.
2. Panjang petikan atau bahan yang diuji antara 50-80 patah perkataan.
3. Bina ayat sendiri. (tidak boleh mengambil ayat dalam petikan atau dalam keseluruhan soalan)
4. Jumlah ayat yang dibina bergantung kepada arahan dalam soalan.
5. Bentuk skema pemarkahan adalah analitik.

PANDUAN MENJAWAB SOALAN

1. Baca arahan soalan dan kenal pasti kehendak soalan tersebut.
2. Baca petikan dan kenal pasti perkataan yang dikehendaki dalam arahan soalan.
3. Kelalaian murid untuk menyenaraikan penggolongan kata tersebut boleh menyebabkan murid kehilangan markah.
4. Bina ayat lengkap berdasarkan perkataan yang telah disenaraikan.
5. Pastikan ayat yang dibina lengkap dengan hukum DM iaitu ada subjek dan predikat.
6. Tidak boleh menyalin semula ayat dalam petikan yang diuji.
7. Pastikan tiada kesalahan ejaan.
8. Semak semula perkataan yang dipilih dan ayat yang telah dibina.

#Info Tambahan

- *Murid perlu menguasai ilmu kajian morfologi dengan bimbingan guru agar dapat membina ayat dengan betul dan tepat.
- *Murid juga perlu mahir teknik menulis ayat agar menepati hukum tatabahasa.

CONTOH SOALAN 1 (Contoh berdasarkan buku Format Pentaksiran SPM KSSM)

SK: 5.2	Memahami dan menggunakan golongan kata yang sesuai dalam pelbagai bidang.
SP: 5.2.2	Mengenal pasti dan menggunakan golongan kata kerja dengan betul mengikut konteks.
SP: 5.2.3	Mengenal pasti dan menggunakan golongan kata adjektif dengan betul mengikut konteks.

Baca petikan di bawah dengan teliti dan senaraikan **dua kata kerja** dan **dua kata adjektif**. Kemudian anda dikehendaki membina **satu ayat anda sendiri** daripada setiap perkataan yang dipilih untuk menunjukkan bahawa anda faham akan maksud dan penggunaannya. Anda tidak boleh menambahkan imbuhan, menukarkan imbuhan atau menggunakan perkataan itu sebagai peribahasa atau kata nama khas.

Penekanan inovasi dalam kalangan pendidikan khas dapat menambah baik sahsiah diri dan kualiti kehidupan, serta memudahkan pengurusan aktiviti harian murid. Jika diberi pendedahan yang tepat, mereka mampu bersaing dengan rakan murid yang normal. Inovasi berkaitan dengan persekitaran sekolah bukan sahaja dapat memudahkan pengurusan dan meringankan beban pendidikan sepanjang proses pembelajaran di sekolah, malah dapat mewujudkan persekitaran yang mesra kepada murid kelainan upaya ini. Hal ini akan dapat melahirkan murid yang sentiasa berfikir dan berani menghadapi cabaran.

Dipetik dan diubah suai daripada
Inovatif Kreatif Memacu Kejayaan Pendidikan Khas
Oleh Hayati Adlin Mohd. Abdul Majid
Dewan Siswa, Bil 1/2019
[8 markah]

Panduan Menjawab Contoh Soalan 1:

1. Murid mestilah **membaca dan memahami** arahan soalan dengan baik.
2. Murid perlu **menyenaraikan dua kata kerja** dan **dua kata adjektif**.
3. Kelalaian murid untuk menyenaraikan penggolongan kata tersebut boleh menyebabkan murid kehilangan markah.
4. Murid **membina ayat** berdasarkan kata kerja dan kata adjektif yang telah disenaraikan.

Contoh Jawapan

Kata Kerja	Contoh Ayat
memudahkan	Pihak sekolah telah menyediakan pondok bacaan untuk memudahkan murid membaca buku pada waktu rehat.
meringankan	Pihak kerajaan menyalurkan bantuan kewangan untuk meringankan bebanan hidup golongan B40.

Kata Adjektif	Contoh Ayat
mesra	Hubungan mesra antara adik-beradik akan mewujudkan keluarga yang bahagia.
berani	Sikap berani untuk melakukan kebaikan perlu ada dalam diri setiap remaja.

CONTOH SOALAN 2 (Contoh berdasarkan buku Format Pentaksiran SPM KSSM)

SK: 5.1	Memahami dan menggunakan bentuk kata yang sesuai dalam pelbagai bidang.
SP: 5.1.1	Mengenal pasti dan menggunakan bentuk kata.
SP: 5.2.3	Mengenalpasti dan menggunakan bentuk kata tunggal dan kata majmuk dengan betul mengikut konteks.

Baca petikan di bawah dengan teliti dan senaraikan **tiga kata majmuk**. Kemudian anda dikehendaki membina **satu ayat anda sendiri** daripada setiap perkataan yang dipilih untuk menunjukkan bahawa anda faham akan maksud dan penggunaannya.

Anda tidak boleh menambahkan imbuhan, menukarkan imbuhan atau menggunakan perkataan itu sebagai peribahasa atau kata nama khas.

<p>Sebagai warganegara Malaysia, tugas menghormati institusi raja Melayu sememangnya terletak pada bahu mereka. Dalam kalangan generasi muda, lima prinsip Rukun Negara telah diterapkan sejak bangku sekolah demi membentuk jati diri mereka. Namun demikian terdapat segelintir rakyat yang telah memuat naik kata-kata yang menghina institusi tersebut melalui laman sosial. Oleh itu, hukuman yang berat perlu dikenakan terhadap pihak yang terlibat kerana setiap rakyat Malaysia perlu akur bahawa kesetiaan kepada raja dan negara ialah tanggungjawab kita bersama.</p> <p style="text-align: right;">Dipetik dan diubah suai daripada <i>Kesetiaan Kepada Raja dan Negara</i> Oleh Nurul Muhamminah <i>Dewan Masyarakat, Bil 2/2017</i> [6 markah]</p>

Contoh Jawaban:

Kata Majmuk	Contoh Ayat
jati diri	Rakyat Malaysia haruslah mempunyai jati diri dalam membentuk negara bangsa yang merdeka.
memuat naik	Kita tidak harus memuat naik sebarang maklumat diri di laman sesawang untuk mengelakkan kejadian yang tidak diingini.
tanggungjawab	Tanggungjawab ibu bapa amat berat dalam mendidik anak- anak untuk menjadi insan yang berjaya dalam kehidupan.

AKTIVITI PENGUKUHAN 3

Baca petikan di bawah dengan teliti dan senaraikan **tiga kata ganda**. Kemudian anda dikehendaki membina **satu ayat anda sendiri** daripada setiap perkataan yang dipilih untuk menunjukkan bahawa anda faham akan maksud dan penggunaan perkataan itu sebagai peribahasa atau nama khas.

Pada hari Ahad minggu lepas, Sekolah Menengah Kebangsaan Sultan Mansor Shah telah mengadakan satu program iaitu Hari Kantin Sekolah bertempat di Dataran Selamat sekolah tersebut. Terdapat gerai-gerai yang didirikan untuk tapak jualan bermacam-macam jenis barang. Gerai-gerai itu juga akan dipertandingkan untuk kategori gerai cantik. Terdapat gerai menjual pakaian, gerai buah-buahan, gerai minuman, gerai kuih-muih serta gerai cenderahati. Di gerai menjual pakaian terdapat pakaian yang murah-murah harganya serta baharu-baharu belaka. Gerai menjual buah-buahan pula ada menjual bermacam-macam jenis buah yang manis, masam serta lazat.

Dipetik dan diubah suai
daripada: *Internet*
[6 markah]

- Terdapat banyak kata ganda yang boleh dipilih dalam petikan tersebut. Namun begitu, murid hanya perlu menyenaraikan tiga contoh kata majmuk berdasarkan kehendak soalan.
- Kata Ganda yang terdapat dalam petikan tersebut ialah:

1.	4.
2.	5.
3.	6.
7.	

Pilih tiga sahaja perkataan kata ganda dan bina ayat yang gramatis.

Kata Ganda	Ayat

AKTIVITI PENGUKUHAN 4

Baca petikan di bawah dengan teliti dan senaraikan **tiga kata tugas** dan **satu kata terbitan**. Kemudian anda dikehendaki membina **satu ayat anda sendiri** daripada setiap perkataan yang dipilih untuk menunjukkan bahawa anda faham akan maksud dan penggunaan perkataan itu sebagai peribahasa atau nama khas.

Gunung yang tinggi itu kudaki dengan penuh semangat. Setelah sekian lama mendaki, akhirnya puncak Kinabalu dapat jua kutawan. Hatiku terpaku akan keindahan panorama alam yang cantik apabila dilihat dari puncak Kinabalu. Bunga-bunga berkembang mekar. Angin bertiup sepoi-sepoi bahasa. Burung-burung berkicau ibarat lagu merdu. Hatiku menjadi sayu apabila mengenangkan diriku. Aku hanyalah insan yang kerdil di bumi yang luas ini.

Dipetik dan diubah suai
daripada *Internet*
[8 markah]

Jawaban:

Kata Tugas	Ayat

Kata Terbitan	Ayat

LATIHAN: SET 1

Baca petikan syarahan di bawah dengan teliti dan senaraikan **tiga kata majmuk**. Kemudian anda dikehendaki membina **satu ayat anda sendiri** daripada setiap perkataan yang dipilih untuk menunjukkan bahawa anda faham akan maksud dan penggunaan perkataan itu sebagai peribahasa atau nama khas.

Hadirin yang dihormati,

Aktiviti sukan, khususnya sukan air, merupakan satu aktiviti yang sangat menyeronokkan. Saya percaya hadirin juga gemar berkelah dan bersantai di badan air seperti di tepi pantai, jeram, dan taman tema air bukan? Namun, selain menghirup udara segar dan berenang di tepi pantai, pernahkah hadirin mengambil bahagian dalam aktiviti sukan air, antaranya termasuk luncur jet, luncur air, luncur angin, layang-layang, luncur udara, bersnorkel, mahupun selam skuba? Saya yakin bilangan yang pernah mencubanya boleh dikira dengan jari. Oleh itu, marilah sama-sama kita telusuri kepentingan sukan air kepada kita.

Dipetik dan diubah suai daripada
Menawan Samudera (Kepentingan Sukan Air)
Buku Teks Tingkatan 4, Dewan Bahasa dan Pustaka (2019)
[6 markah]

Jawaban:

Kata Majmuk	Ayat

LATIHAN : SET 2

Baca petikan di bawah dengan teliti dan senaraikan **empat kata adjektif**. Kemudian anda dikehendaki membina **satu ayat anda sendiri** daripada setiap kata adjektif untuk menunjukkan bahawa anda faham akan maksud dan penggunaannya. Anda tidak boleh menambahkan imbuhan, menukar imbuhan atau menukarkan perkataan itu sebagai peribahasa atau nama khas.

Perkenalan di alam siber membungakan cinta dalam masa yang singkat lalu mangsa terjebak dalam cinta jarak jauh. Akibat lemas dalam ayat cinta dan janji manis yang amat mempesonakan, mangsa tidak ragu-ragu untuk berkorban wang ringgit dan harta benda asalkan orang yang disayangi dapat segera keluar daripada masalah yang direka. Selalunya penipuan ini lambat disedari, iaitu hanya setelah mangsa mengalami kerugian besar. Peristiwa ditipu bulat-bulat oleh penyangak siber sering terjadi terhadap mangsa yang lurus, pendiam, dan pendek akal.

Dipetik dan diubah suai daripada
Jejak Digital (Kesan Pesona Cinta Siber)
Buku Teks Tingkatan 4, Dewan Bahasa dan Pustaka (2019)
[8 markah]

Jawaban:

Kata Adjektif	Ayat

SOALAN 2 (SINTAKSIS)

Sintaksis ditakrifkan sebagai bidang ilmu bahasa yang mengkaji bentuk, struktur dan binaan atau konstruksi ayat.

Skop Sintaksis.

1. Jenis ayat - ayat penyata, ayat seruan, ayat perintah dan ayat tanya.
2. Ragam ayat
  - 1.1 Subjek - predikat
  - 1.2 Pola ayat
  - 1.3 Ayat susunan biasa - songsang
  - 1.4 Ayat aktif - pasif
  - 1.5 Ayat cakap ajuk - pindah
3. Ayat tunggal
4. Ayat majmuk

* Guru-guru dan murid-murid digalakkan menggunakan **Tatabahasa Dewan** untuk rujukan.

JENIS - JENIS AYAT

PANDUAN MENGENAL PASTI JENIS-JENIS AYAT

1. **Ayat Penyata** : (menyatakan sesuatu)
contoh : Ali sedang belajar.
2. **Ayat Tanya** : (ada tanda soal?)
: (ingin mengetahui sesuatu)
contoh : Ke manakah kamu pergi semalam?
3. **Ayat Seruan** : (ada tanda seru!)
: (emosi tinggi atau meluncur akibat kehairanan, kekaguman, rintihan, sindiran)
contoh : Aduh, sakitnya perutku!
4. **Ayat Perintah** : (ayat silaan, ayat larangan, ayat suruhan, ayat permintaan)
contoh:
  - i. Jangan merokok di pejabat. (Ayat Larangan)
  - ii. Tolong ambilkan saya segelas air suam. (Ayat Permintaan)
  - iii. Jemputlah/ Silalah naik ke rumah saya. (Ayat Silaan)
  - iv. Tebang pokok kelapa di belakang rumah itu. (Ayat Suruhan)

AKTIVITI PENGUKUHAN 1:

Kenal pasti jenis-jenis ayat di bawah.

BIL	AYAT	JENIS AYAT
1	Jangan bermain mercun, nanti terbakar tangan.	
2	Bumbung rumah itu rosak kerana dihempap pokok kelapa.	
3	Wah, cantiknya bunga-bunga di taman itu!	
4	Lima orang pelajar telah terbunuh dalam kemalangan yang mengerikan itu.	
5	Siapakah pengetua baharu sekolah kita?	
6	Tolong belikan saya sebungkus nasi lemak di gerai itu.	
7	Berapakah harga ayam buku itu?	
8	Ah, aku tidak mahu bersubahat dengan kamu!	
9	Usah difikirkan perkara itu lagi.	
10	Murid-murid itu sedang tekun membaca buku di perpustakaan.	

SUBJEK + PREDIKAT & POLA AYAT

PANDUAN MENGENAL PASTI SUBJEK + PREDIKAT & POLA AYAT

SUBJEK [watak / benda utama]	PREDIKAT [Cerita tentang watak / benda]	POLA AYAT
contoh: Puan Rohani (FN)	contoh: <i>guru</i> kelas saya. (FN)	(FN + FN)
Kucing itu	sedang <i>makan</i> tikus.	(FN + FK)
Keretaitu	sangat <i>mahal</i> .	(FN + FA)
Surat ini	<i>daripada</i> kakak.	(FN + FS)

PERINGATAN:

1. Selepas *itu / ini* – semua frasa / perkataan ialah **predikat**.
contoh : Pak Mat dan anaknya itu **tinggal di Perak**.
: Rumah yang putih ini **kepunyaan Sani**.
2. Sebelum *sedang* – semua frasa / perkataan ialah **subjek**.
contoh : **Budak lelaki itu** sedang menari di atas pentas.
: **Kamal dan Din** sedang bermain di padang.

AKTIVITI PENGUKUHAN 2:

Kenal pasti subjek dan predikat bagi ayat di bawah beserta pola ayatnya.

BIL	SUBJEK	PREDIKAT	POLA AYAT
1	Bangunan itu Muzium Negara.		
2	Masakannya sangat enak.		
3	Kereta Api Ekspres Senandung Pagi itu dari utara.		
4	Kumar ialah seorang doktor.		
5	Lukisan pemandangan yang kamu lukis itu sungguh cantik.		
6	Adik Siti sedang tidur di dalam bilik.		

Ayat Biasa & Ayat Songsang

PANDUAN MENUKARKAN AYAT BIASA → AYAT SONGSANG & SEBALIKNYA

AYAT BIASA	contoh:
Subjek + Predikat (1) (2)	1. Pelajar itu / sangat rajin. 2. Semua calon SPM / boleh menjawab soalan itu. 3. Kampung mereka / sering dilanda banjir.
AYAT SONGSANG	contoh:
Predikat + Subjek (2) (1)	1. Sangat rajin / pelajar itu. 2. Boleh menjawab soalan itu / semua calon SPM. 3. Sering dilanda banjir / kampung mereka.

AKTIVITI PENGUKUHAN 3:

Tukar ayat bersusunan biasa di bawah ini kepada ayat bersusunan songsang tanpa mengubah maksud asalnya.

1. Adik saya masih belum tidur.

_____.

2. Budak-budak itu sedang bermain bola sepak di padang.

_____.

3. Kita berjuang demi keadilan undang-undang.

_____.

4. Rakyat harus bekerjasama untuk kejayaan masa depan negara.

_____.

5. Kumar belajar bersungguh-sungguh supaya memperoleh keputusan yang cemerlang.

_____.

6. Ibu saya pergi ke pasar untuk membeli barang dapur.

_____.

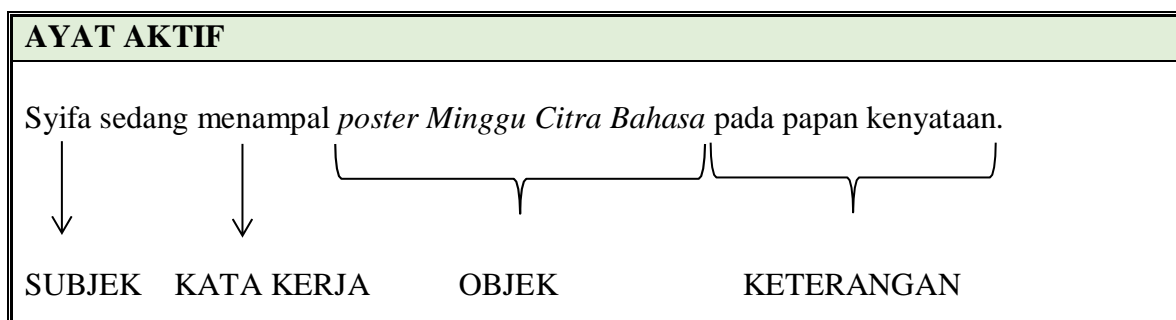
AYAT AKTIF & AYAT PASIF

PANDUAN MENUKARKAN AYAT AKTIF → AYAT PASIF & SEBALIKNYA

1. Kenal pasti jenis kata ganti nama diri.

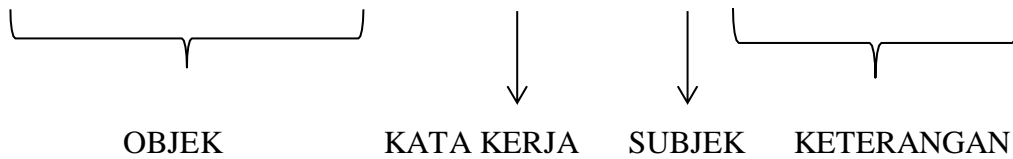
KGND I	saya, aku, kita, kami, beta, hamba, patik, ku
KGND II	kamu, engkau, kau, mu, kalian, anda, tuanku, saudara, saudari, tuan, puan, tuan hamba
KGND III	dia, ia, -nya, mereka, baginda, (nama orang), (nama pihak), (nama institusi), (nama benda)

2. Kenal pasti bentuk ayat aktif dan ayat pasif.

AYAT PASIF

Poster Minggu Citra Bahasa sedang ditampal oleh Syifa pada papan kenyataan.

INGAT: - KK *menampal* jadi **ditampal** diikuti **oleh**

- Kata bantu *tidak boleh digugurkan*.

- KETERANGAN- *Dikekalkan* pada bahagian hujung ayat.

3. Formula menukarkan **ayat pasif diri pertama dan kedua**

a) Kata kerja tidak boleh berimbuhan di... oleh

b) Subjek mesti diterbalikkan. – *kita mestilah* jadi **mestilah kita**

c) Kata kerja tidak boleh berimbuhan awalan. – *membaca* jadi **baca**

d) **Contoh:** Saya telah **meminjam** buku itu dua hari yang lalu. (Ayat aktif)

Buku itu telah saya **pinjam** dua hari yang lalu. (Ayat pasif)

2. Formula menukarkan **ayat pasif diri ketiga**

a) Kata kerja mesti berimbuhan di... oleh – *membaca* jadi

b) **Contoh:** Mereka telah **meminjam** buku itu dua hari yang lalu. (Ayat aktif)

Buku itu telah **dipinjam oleh** mereka dua hari yang lalu. (Ayat pasif)

3. Formula menukarkan **ayat pasif berimbuhan ter-**

a) Kata kerja berimbuhan *ter-* mestilah dikekalkan. – *Kami terambil* jadi **terambil oleh kami**

b) **Contoh:** Ani tidak terangkat buku yang berat itu kerana dia demam. (Ayat aktif)

Buku yang berat itu **tidak terangkat oleh** Ani kerana dia demam. (Ayat pasif)

AKTIVITI PENGUKUHAN 4:

Tukar **ayat aktif** di bawah ini kepada **ayat pasif** tanpa mengubah maksud asalnya.

1. Kamu harus merebut peluang ini untuk meningkatkan kemahiran tarian.

---

2. Pekerja majlis perbandaran telah memasang bendera pada setiap tiang di tepi jalan raya.

---

3. Emak Syahmi sedang menggoreng mi untuk dihidangkan kepada tetamu.

CAKAP AJUK & CAKAP PINDAH

PANDUAN MENUKARKAN CAKAP AJUK → CAKAP PINDAH & SEBALIKNYA

Anda perlu:

1. Menggugurkan semua tanda baca kecuali tanda koma dan noktah.
2. Menambahkan imbuhan pada kata kerja (jika perlu) untuk menjadikan ayat cakap pindah yang gramatis.
3. Sila ikuti peraturan berikut :

Bil	Perkara	Contoh penggunaan dalam cakap ajuk	Contoh penggunaan dalam cakap pindah
1	Kata singkatan	nak	hendak
		mak	emak
		kak	kakak
		tak	tidak
2	Kata ganti nama tunjuk/ masa/ tempat	ini	Itu
		demikian	begitu
		begini	begini
		demikian ini	demikian itu
		sekarang	ketika itu
		esok	hari berikutnya/ esoknya
3	Kata seru	di sini	di situ
		di pondok ini	di pondok itu
		Cis	Dengan perasaan marah/ marahnya,
		Amboi	Dengan perasaan terkejut
		Hore	Dengan gembiranya
		Aduhai	Dengan perasaan sedih/ mengeluh
		Syabas	Dengan perasaan puas, memuji, me ngucapkan tahniah
		Eh	Dengan nada hairan
		Aduh	Sambil mengerang kesakitan/ Dengan kesakitan
		Nah	...menyatakan perasaan marah ketika memberi sesuatu . – Dengan perasaan marah
		Oh	...menyatakan perasaan terkejut atau untuk merayu – Dengan perasaan terkejut/ Dengan merayu-rayu
		Wah	...menyatakan perasaan hairan, terkejut atau gembira – Dengan perasaan gembira
Wahai	...menyatakan perasaan sayu, sayang, me rayu atau menarik - Dengan perasaan sayu.		
Ceh	...mengejek – Dengan nada mengejek		
4	Kata ganti nama diri	Saya /aku /kamu /engkau/ -ku /patik /tuan hamba	Dia, ia, -nya, beliau
		Kita/ kami /kamu semua/ kalian	Mereka
		Beta/ Tuanku	Baginda
5	Ayat tanya	Apa?	...ingin tahu <u>perkara/keadaan</u>
		Mengapa?	...ingin tahu <u>sebab/punca/faktor</u>
		Di mana?	...ingin tahu <u>tempat/ lokasi</u>
		Bagaimana ?	...ingin tahu <u>cara</u>
		Siapa?	...ingin tahu <u>orang</u>
		Bila ?	...ingin tahu <u>masa</u>
		Adakah ?	...ingin <u>tahu sama ada</u>
		Berapa?	...ingin tahu <u>jumlah/bilangan</u>
		“Mengapa kamu tidak hadir ke sekolah semalam?” kata Hakim kepada Ashton.	...bertanya kepada (siapa) ...bertanyakan (siapa) ...menanyakan (apa/perkara/hal) kepada ...bertanya tentang (apa/perkara/hal) ...mengajukan pertanyaan tentang (apa/ perkara hal) kepada

6	Ayat penyata	“Saya sakit perut semalam.” kata Ashton.	Menurut Ashton... ...mengatakan bahawa ...memberitahu bahawa ...menerangkan bahawa ...menjelaskan, menceritakan, menjawab ...berpendapat, berpendirian, berpandangan....
7	Ayat perintah	<u>Ayat suruhan</u> Kamu bersihkan bilik ini sebelum pulang.	...menyuruh ...memberikan arahan ...mengarahkan
		<u>Ayat larangan</u> Jangan buang sampah di sini.	...menegah ...melarang
		<u>Ayat permintaan</u> Tolong belikan saya sehelai baju.	...meminta ...memohon ...menginginkan
		<u>Ayat silaan</u> Sila datang ke rumah saya.	...mengundang ...mempersilakan ...menjemput ...mempelawa
8	Bahasa Arab	alhamdulillah	...mengucap syukur
		lahaulawala kuwatailla	...mengucap panjang

AKTIVITI PENGUKUHAN 5:

Tukar **cakap ajuk** di bawah ini kepada **cakap pindah** dengan melengkapkan cakap pindah yang diberikan dengan perkataan yang sesuai.

Yati : Farah, mengapa Farah tidak datang ke sekolah semalam?

Farah : Semalam Farah ada hal di rumah.

Yati : Apa halnya? Ceritakanlah kepada Yati.

Farah : Sebenarnya ibu Farah sakit.

Jawapan:

Yati (1) _____ kepada Farah (2) _____ dia tidak datang ke sekolah semalam. Farah (3) _____ bahawa (4) _____ menghadapi masalah di rumah. Yati (5) _____ kepada Farah mengenai masalah yang dihadapi dan (6) _____ dia menceritakan perkara yang berlaku kepadanya. Farah (7) _____ kepada Yati bahawa ibunya sakit.

BENTUK SOALAN 2 (SINTAKSIS)

1. Skop item / soalan: Susunan ayat, binaan ayat, ragam ayat (subjek - predikat, pola ayat, ayat susunan biasa - songsang, aktif - pasif, ajuk - pindah dan lain- lain.
2. Soalan terdapat dalam petikan dan mengikut tema.
3. Jumlah soalan bergantung pada arahan dalam soalan.
4. Jumlah markah tidak tetap: bergantung pada kehendak soalan.
5. Bentuk skema pemarkahan: analitik.

PANDUAN MENJAWAB SOALAN SINTAKSIS

1. Baca dan fahamkan arahan soalan.
2. Murid hanya perlu merujuk pada ayat/ frasa yang diuji dalam petikan sama ada digaris atau dicondongkan ayat/ frasa tersebut.
3. Pastikan tiada kesalahan ejaan.
4. Semak semula jawapan untuk memastikan murid telah akur dengan kehendak soalan.

CONTOH SOALAN 1(Contoh berdasarkan buku Format Pentaksiran SPM KSSM)

Baca petikan di bawah dengan teliti. Tukarkan *ayat bersusunan biasa* yang bergaris kepada *ayat bersusunan songsang* tanpa mengubah maksud asalnya.

Bidang keusahawanan wajar diterokai oleh golongan remaja. Bidang ini dapat mendidik remaja lebih berdaya kreatif. Sesungguhnya amat luas ruang bagi golongan remaja menceburi bidang ini. Remaja yang melanjutkan pengajian di institusi pengajian tinggi juga boleh menceburi bidang tersebut. Oleh hal yang demikian para remaja yang berminat dalam bidang ini tidak mempunyai masalah untuk mengikuti kursus dan latihan keusahawanan. Ibu bapa perlu memberikan sokongan kepada anak-anak yang berminat dalam bidang ini.

Dipetik dan diubah suai daripada
Ayuh, Jadilah Usahawan.
oleh Syed Mahadzir bin Syed Ibrahim
Dewan Siswa, Bil. 7 / 2019.
[6 markah]

Panduan Menjawab Soalan 1

1. Baca dan fahamkan arahan soalan.
2. Murid hanya perlu merujuk pada ayat yang bergaris sahaja.
3. Soalan meminta murid menukarkan susunan ayat biasa yang telah digariskan dalam petikan kepada ayat songsang.
4. Tidak boleh mengubah maksud asal apabila mengubah susunan ayat biasa menjadi ayat songsang.
5. Murid perlu menulis semula ayat yang telah disongsangkan .

Contoh Jawapan

1. Wajar diterokai oleh golongan remaja bidang keusahawanan.
2. Boleh menceburi bidang tersebut remaja yang melanjutkan pengajian di institusi pengajian tinggi juga.
3. Perlu memberikan sokongan kepada anak-anak yang berminat dalam bidang ini, ibu bapa.

CONTOH SOALAN 2 (Contoh berdasarkan buku Format Pentaksiran KSSM SPM)

Berdasarkan petikan di bawah, **bina enam ayat tanya** yang lengkap dengan menggunakan kata tanya yang betul. Kata tanya yang digunakan hendaklah bersesuaian dengan frasa yang berhuruf condong.

Perhimpunan rasmi biasanya dijalankan *di dewan sekolah* pada hari pertama persekolahan *setiap minggu*. *Semua guru dan murid* diwajibkan menghadiri perhimpunan rasmi. *Perhimpunan rasmi* sekolah dapat memupuk disiplin dalam kalangan murid. Perhimpunan ini dapat menanam semangat patriotik melalui *nyanyian lagu Negaraku*. Para guru dan murid wajib berdiri tegak ketika menyanyikan lagu kebangsaan. Selain itu, perhimpunan rasmi diadakan untuk membudayakan *kemahiran mencatat dan kemahiran mendengar ketika guru menyampaikan amanat*.

Dipetik dan diubah suai daripada
'*Manfaat Perhimpunan Sekolah terhadap Pelajar*'
oleh Teo Eileen,
Dewan Siswa, bil.12/2018
[6 markah]

Panduan Menjawab Soalan 2

1. Baca dan fahamkan arahan soalan.
2. Murid hanya perlu kenal pasti terlebih dahulu frasa yang berhuruf *condong*.
3. Berdasarkan frasa berhuruf condong inilah murid boleh membina ayat tanya yang lengkap.
4. Pastikan ayat tanya diakhiri dengan simbol tanda tanya (?).

Contoh Jawaban

1. Di manakah perhimpunan rasmi diadakan?
2. Bilakah perhimpunan rasmi diadakan?
3. Siapakah yang wajib menghadiri perhimpunan rasmi?
4. Apakah kebaikan yang diperoleh murid apabila menyertai perhimpunan rasmi?
5. Bagaimanakah perhimpunan dapat menanam semangat patriotik?
6. Mengapakah perhimpunan rasmi diadakan?

LATIHAN: SET 1

Tema 16: Pentadbiran dan Politik.

Standard Pembelajaran

5.3.4 (Ting. 4)	Mengenal pasti dan menggunakan ayat penyata, ayat tanya, ayat perintah dan ayat seruan yang betul mengikut konteks.
5.3.4 (Ting. 5)	Memahami dan menggunakan ayat majmuk yang betul mengikut konteks.

Baca petikan di bawah dengan teliti, kemudian kenal pasti *satu ayat tanya*, *satu ayat penyata* dan *dua ayat perintah* yang terdapat dalam petikan. Anda perlu menyalin ayat yang berkenaan dengan melabelkan jenis ayat tersebut.

Apakah ciri-ciri pemimpin idaman anda?

“Antara ciri pemimpin idaman saya ialah prihatin dan berjiwa rakyat. Sebagai peniaga gerai, saya amat bergantung harap pada pemimpin untuk menyelesaikan masalah peniaga kecil seperti kami. Tolonglah turun padang, berjumpa rakyat jelata seperti kami. Ambil tahu tentang keperluan kami.”

Puan Nurul Izzati binti Ayob,
Pemilik gerai.

Dipetik dan diubah suai daripada
Buku Teks Tingkatan 4 halaman 222
Kementerian Pendidikan Malaysia.
[8 markah]

Jawaban:

Jenis Ayat	Ayat
Ayat tanya	i.
Ayat penyata	i.
Ayat perintah	i. ii.

LATIHAN: SET 2

Tema 12: Asli dan Kontemporari

Standard Pembelajaran

5.3.2 (Ting. 4)	Mengenal pasti dan menggunakan ayat dasar yang betul.
5.3.2 (Ting. 5)	Memahami dan menggunakan ayat terbitan dengan betul mengikut konteks.

Berdasarkan petikan di bawah, kenal pasti dan tulis **subjek dan predikat** yang lengkap bagi setiap ayat di bawah.

Caklempong merupakan alat muzik tradisional yang tergolong dalam keluarga gong yang berukuran kecil. Alat ini diperbuat daripada gangsa menggunakan teknik acuan. Permainan caklempong kini dimainkan dalam upacara perkahwinan, perasmian majlis dan keraian. Orkestra turut mengiringi persembahan permainan caklempong yang berskala besar.

Dipetik dan diubah suai daripada
Buku Teks Tingkatan 4 halaman 162
Kementerian Pendidikan Malaysia.
[8 markah]

Jawaban:

1. Subjek : _____
Predikat : _____
2. Subjek : _____
Predikat : _____
3. Subjek : _____
Predikat : _____
4. Subjek : _____
Predikat : _____

SOALAN 3 (PENYUNTINGAN)

PANDUAN MENJAWAB SOALAN PENYUNTINGAN

1. Soalan penyuntingan mengikut teks tunggal, teks bersambung atau teks pelbagai. (petikan, dialog, iklan, kad ucapan dll)
2. Panjang teks soalan: antara 50 hingga 80 patah perkataan.
3. Jumlah kesalahan bahasa bergantung pada jumlah markah dalam soalan.
4. Murid perlu membaca teks yang diuji untuk mengenal pasti kesalahan bahasa berpandukan kehendak soalan.
5. Murid akan diminta untuk menyenaraikan kesalahan yang diperlukan dan membetulkan kesalahan tersebut dengan menuliskan jawapan yang betul. Contohnya, jika soalan meminta murid menyenaraikan lima kesalahan, hanya senaraikan lima sahaja dan betulkan kesalahan bahasa tersebut. Jangan beri **lebih atau kurang**. Mesti patuh pada kehendak soalan.
6. Jenis kesalahan yang diuji: ejaan, imbuhan, tanda baca, istilah, tatabahasa, dll.
7. Jumlah markah tidak tetap: bergantung pada kehendak soalan.
8. Bentuk skema pemarkahan: analitik

SELAYANG PANDANG TATABAHASA (SOALAN PENYUNTINGAN)

1. Kesalahan ejaan boleh diuji dari segi penggunaan vokal dalam bahasa Melayu iaitu huruf a, e, i, o dan u. Contoh perkataan: kampung - kampung.
2. Kesalahan imbuhan meliputi imbuhan awalan, akhiran, apitan dan sisipan. Contohnya:
Kebanyakan hidupan liar tidak lagi wujud kerana mengalami **pupus**.
  - i. kebanyakan - kebanyakan
  - ii. pupus - kepupusan
3. Kesalahan tanda baca pula melibatkan penggunaan tanda noktah, koma, huruf besar dan huruf kecil, tanda soal dan lain-lain.
4. Kesalahan istilah bermaksud kesalahan penggunaan perkataan. Perkataan tersebut mungkin tidak sesuai digunakan berdasarkan situasi atau kehendak ayat. Sebagai contoh:
  - i. Ali menetap di **tapak** perumahan tersebut. tapak - kawasan
5. Kesalahan tatabahasa melibatkan kesalahan penggunaan frasa, kesalahan hukum DM, penggunaan kata ganti nama diri dll.

Contoh:

Kesalahan Frasa Bentuk Jamak	Semua murid-murid. (X) Semua murid.(√)
Kesalahan Frasa Adjektif	Noriah pemain yang paling terhandal. (X) Noriah pemain yang terhandal. (√)
Kesalahan Hukum DM	Mini telekung (X) Telekung mini (√)
Kesalahan Kata Ganti Nama Diri	Buku itu dibeli oleh saya. (X) Buku itu saya beli.(√)

CONTOH SOALAN 1 (Contoh berdasarkan buku Format Pentaksiran SPM KSSM)

SK: 3.6	Mengedit dan memurnikan pelbagai teks.
SP: 3.6.1	Menganalisis kesalahan bahasa dan kejituan idea dalam pelbagai teks.

Dalam petikan 1, terdapat enam kesalahan bahasa manakala petikan 2 terdapat lima kesalahan bahasa. Senaraikan dan betulkan kesalahan-kesalahan itu. Bagi setiap petikan anda tidak boleh menyenaraikan lebih daripada jumlah kesalahan yang dinyatakan dalam arahan soalan. Anda tidak perlu menyalin petikan-petikan tersebut.

PETIKAN 1

Pada era globalisasi ini, pelbagai jenis kenderaan yang moden telah mencipta bagi menggantikan kenderaan konvensional sebagai pengangkutan awam. Pengangkutan awam yang moden itu pula mampu memainkan tugas yang penting kepada sesebuah negara untuk mencapai kemajuan kerana sistem pengangkutan yang baik mampu menggerak ekonomi negara. Di antara contoh kenderaan awam ialah monorel, komuter, bas, teksi dan kapal terbang.

[6 markah]

PETIKAN 2

Munirah : Selamat pagi Doktor Aidil. Terima kasih kerana sudi menghabiskan masa untuk diwawancara pagi ini.

Doktor Aidil : Selamat pagi.

Munirah : Saya Munirah daripada Kelab Majalah Intan SMK Cempaka, ingin mewawancarakan doktor berkaitan cara-cara untuk mengamalkan gaya hidup sihat. Doktor, apakah yang dimaksudkan dengan amalan gaya hidup sihat?

Doktor Aidil : Gaya hidup sihat merupakan satu amalan yang kita perlu lakukan bagi mewujudkan kehidupan yang selesa dan terhindar daripada pelbagai penyakit. Dalam hal ini, seseorang hendaklah mengamalkan pemakanan yang seimbang, melakukan senaman setiap hari dan menjaga persekitaran untuk sentiasa bersih.

Munirah : Terima kasih doktor di atas penerangan tentang gaya hidup sihat itu.

Doktor Aidil : Sama-sama.

[5 markah]

Jawaban:

Kesalahan Bahasa			
Petikan 1		Petikan 2	
1.	kenderaan yang moden - kenderaan moden	1.	menghabiskan - meluangkan
2.	mencipta - dicipta	2.	mewawancarakan - mewawancara
3.	kovensional - konvensional	3.	mewujudkan - menjalani
4.	menggerak - menggerakkan	4.	kita perlu lakukan – perlu kita lakukan
5.	di antara - antara	5.	di atas – atas
6.	kapalterbang - kapal terbang		

CONTOH SOALAN 2 (Contoh berdasarkan buku Format Pentaksiran SPM KSSM)

SK: 3.6	Mengedit dan memurnikan pelbagai teks.
SP: 3.6.1	Menganalisis kesalahan bahasa dan kejituan idea dalam pelbagai teks.

Petikan di bawah mengandungi **tiga belas kesalahan bahasa**. Senaraikan dan betulkan kesalahan-kesalahan itu. Anda tidak boleh menyenaraikan lebih daripada tiga belas kesalahan yang terdapat dalam petikan. Anda tidak perlu menyalin petikan tersebut.

Campur tangan di Perak bermula akibat masalah perlumbaan takhta kerajaan Perak antara Sultan Abdullah dan Sultan Ismail. Sultan Abdullah telah bertindak dengan cuba meminta tolong dan sokongan daripada pihak British. Perjanjian Pangkor berjaya ditandatangani pada 20 Januari 1874 dan Sultan Abdullah dilantik sebagai Sultan Perak. Kesannya Sistem Residen diperkenal oleh pihak British yang kononnya bertindak sebagai penasihat kepada Sultan Perak di dalam urusan pentadbiran negeri.

Residen pertama yang pihak British lantik untuk menjawat jawatan residen ialah J.W.W. Birch. Sir Andrew Clark menyatakan bahawa Birch merupakan calon yang paling layak kerana beliau pernah bertugas sebagai pegawai British di Ceylon sebelum ini. Malangnya, kemasukan Birch di Perak sebagai residen tidak di senangi dalam kalangan orang Melayu. Hal ini berpunca daripada pertukaran yang dilakukan oleh beliau di Perak seperti isu dihambakan dan peraturan tanah.

Dipetik dan diubah suai daripada
Perancangan Pembunuhan J.W.W. Birch
 oleh Wan Mohd Rahimi Rahim
 Dewan Siswa, Januari 2016

Jawaban:

Kesalahan Bahasa			
1.	perlumbaan - perebutan	8.	calun – calon
2.	dan - dengan	9.	kemasukan - kehadiran
3.	tolong - bantuan	10.	di senangi – disenangi
4.	dilantik - ditabalkan	11.	dalam kalangan orang Melayu – oleh orang Melayu
5.	diperkenal - diperkenalkan	12.	pertukaran – perubahan
6.	di dalam - dalam	13.	dihambakan – perhambaan
7.	pihak British lantik - dilantik oleh pihak British		

LATIHAN: SET 1

SK: 3.6	Mengedit dan memurnikan pelbagai teks.
SP: 3.6.1	Menganalisis kesalahan bahasa dan kejituan idea dalam pelbagai teks.

Dalam petikan 1, terdapat **lima kesalahan bahasa** manakala petikan 2 terdapat **lima kesalahan bahasa**. Senaraikan dan betulkan kesalahan-kesalahan itu. Bagi setiap petikan anda tidak boleh menyenaraikan lebih daripada jumlah kesalahan yang dinyatakan dalam arahan soalan. Anda tidak perlu menyalin petikan-petikan tersebut.

PETIKAN 1

Sejajar dengan perkembangan dunia sains dan teknologi, Polis Diraja Malaysia (PDRM) kini mengurak langkah untuk memantap aspek siasatan dalam menyelesaikan sesuatu kes jenayah. Aplikasi kaedah saintifik dalam penyiasatan atau lebih dikenali sebagai forensik membantu PDRM menjalankan penyiasatan kes-kes jenayah. Menurut PDRM, forensik ialah aplikasi sains kepada perundangan. Pakar forensik mengumpulkan bahan bukti untuk menganalisis oleh Bahagian D10, Jabatan Siasatan Jenayah (Makmal Forensik). Hasil laporan forensik ini digunakan untuk keperluan perundangan. Bukti-bukti fizikal yang berada di tempat kejadian akan dinilai oleh pasukan CSI.

Dipetik dan diubah suai daripada
Kanta Forensik,
Buku Teks Tingkatan 4,
Dewan Bahasa dan Pustaka
[5 markah]

PETIKAN 2

Wayang kulit merupakan satu bentuk animasi awal yang terdapat di Malaysia. Aksi watak wayang kulit dikawal oleh pemainnya yang digelar dalang dengan menggerakkan sendi tangan, leher, dan mulut karakter dalam persembahan wayang kulit. Ketika ini, juru animasi perlu mempunyai kemahiran yang tinggi untuk merekabentuk, melukis, dan mewarnakan karakter secara manual. Karakter yang membantu penceritaan dilukis di atas kulit lembu dan dipotong menggunakan teknik animasi gunting.

Dipetik dan diubah suai daripada
Kartun kepada Animasi,
Buku Teks Tingkatan 4,
Dewan Bahasa dan Pustaka (2019)
[5 markah]

Jawaban:

Petikan 1		Petikan 2	
1.		1.	
2.		2.	
3.		3.	
4.		4.	
5.		5.	

LATIHAN: SET 2

SK: 3.6	Mengedit dan memurnikan pelbagai teks
SP: 3.6.1	Menganalisis kesalahan bahasa dan kejituan idea dalam pelbagai teks

Petikan di bawah mengandungi sepuluh kesalahan bahasa. Senaraikan dan betulkan kesalahan-kesalahan itu. Anda tidak boleh menyenaraikan lebih daripada sepuluh kesalahan yang terdapat dalam petikan. Anda tidak perlu menyalin petikan tersebut.

Kerabu Rumpai Laut

Bahan-bahannya :

80 geram rumpai laut kering	2 biji mangga muda (boleh juga gunakan epal hijau)
2 ulas bawang merah	1 kuntum bunga kantan
2 biji limau kasturi (untuk hiasan)	1 batang cili merah dan hijau
½ cawan perahan limau kasturi	7 biji cili padi
3 sudu makanan gula pasir	½ cawan udang kering (untuk sambal)
½ sudu teh garam	7 biji cili padi (untuk sambal)
1 biji timun (kupas kulit dan buang empulurnya)	

Cara menyediakannya:

Siram rumpai laut semalam. Kemudian, cuci bersih-bersih dan toskan airnya. Potong rumpai laut mengikut size yang digemari. Potong nipis-nipis bawang merah, timun, mangga muda, bunga kantan, cili merah, cili hijau dan cili padi. Tumbuk bahan sambal sehingga hancur. Masukkan semua bahan yang telah dipotong nipis, rumpai laut dan sambal ke dalam mangkuk. Gaul semuanya sehingga mesra. Tambahkan sedikit garam, gula dan perahan limau kasturi hingga semuanya cukup rasa. Biarkan selama 15 minit, setelah itu hias dengan limau kasturi dan sedia untuk dihidangkan.

Dipetik dan diubah suai daripada
Juadah Penambat Selera
Buku Teks Tingkatan 4,
Dewan Bahasa dan Pustaka (2019)
[10 markah]

Jawaban:

Kesalahan Bahasa			
1.		6.	
2.		7.	
3.		8.	
4.		9.	
5.		10.	

SOALAN 4 (BAHASA MELAYU STANDARD)

PANDUAN MENJAWAB SOALAN

1. Murid perlu ingat jawapan yang ditulis mestilah dalam bahasa Melayu Moden.
2. Baca keseluruhan petikan sehingga faham.
3. Gariskan perkataan-perkataan bahasa klasik yang boleh ditukar.
4. Jangan menokok tambah butir-butir lain yang tiada dalam petikan bahasa klasik.
5. Nama-nama khas jangan ditukar.
6. Ketahui perbezaan antara bahasa klasik dengan bahasa istana (tidak perlu tukar).
7. Struktur ayat bahasa klasik bertentangan dengan bahasa moden. Sebagai contoh:
Bahasa klasik : *Maka berangkatlah* baginda ke istana.
Bahasa moden : *Lalu* baginda *berangkat* ke istana.
(*Baginda* tidak perlu ditukar kerana bahasa istana.)
8. Kekerapan menggunakan struktur ayat pasif dalam bahasa klasik. Sebagai contoh:
Bahasa klasik : *Maka* oleh *diparang* oleh Hang Tuah kepala dua orang yang mengamuk itu terbelah dua.
Bahasa moden : *Lalu* Hang Tuah *memarang* kepala dua orang yang mengamuk itu dan terbelah dua.
9. Sebelum menjawab soalan, senaraikan dahulu watak-watak dalam petikan prosa klasik tersebut. Pastikan anda berjaya mengenal pasti beberapa watak yang mempunyai persamaan agar pemilihan kata ganti nama tepat dan sesuai.
10. Gugurkan perkataan klasik seperti *maka*, *arakian*, *syahadan*, *lah*, *pun*, ataupun perkataan yang tidak perlu.
11. Perkataan klasik yang ada dalam petikan tersebut perlu ditukar kepada bahasa moden.
12. Susunan ayat hendaklah mengikut susunan bahasa Melayu Standard.

CONTOH BAHASA KLASIK DAN BAHASA STANDARD/MODEN

Bahasa Klasik	Perkataan dalam Bahasa Standard/Moden
dian	lampu, pelita
bahari	indah, cantik, bijaksana
beradu	tidur
balai rong	tempat menghadap raja
masyghul	sedih, berdukacita
mangkat	meninggal dunia
santap	makan
ceritera	cerita
sahaya	hamba abdi
sida-sida	pegawai dalam istana
dikenderai	ditunggangi, dinaiki
lasykar	askar, tentera
penjurit	askar, tentera/ pencuri
marhaen	rakyat
syahadan	permulaan cerita
arakian	setelah itu
adapun	perihal mempunyai
sebermula	pada mulanya, pembuka kata untuk sesuatu kisah
tatkala	pada masa itu
kalakian	ketika itu, kemudian
gharib	ganjil
gering	sakit, uzur
bersemayam	duduk, tinggal
cerpu	alas kaki seperti terompah
daulat	kuasa raja/ bahagia
iram-iram	payung
buana	bumi, dunia, alam
juragan	nakhoda
gemala	batu
bercempera	bertempiaran
kepetangan	cerdik
menyembah	memberi hormat
pitis	wang
belasungkawa	bersedih
kandil	pelita, bekas kecil
jungor	bahagian hadapan kapal
citra	gambaran
pelang	sejenis perahu

CONTOH SOALAN 1(Contoh berdasarkan buku Format Pentaksiran SPM KSSM)

SK: 4.1	Memahami dan mengapresiasi karya sastera.
SP: 4.1.1	Memahami dan mengapresiasi prosa moden dan prosa tradisional dengan menyatakan respons peribadi yang sesuai terhadap karya.

Baca petikan bahasa Melayu klasik di bawah dengan teliti. Kemudian, tulis semula petikan tersebut dalam **bahasa Melayu Standard** tanpa mengubah bentuk dan maksud asalnya.

Setelah sudah ibunya mendengar kata anaknya demikian itu, maka ibunya pun menangis, seraya berkata, “Hai anakku, yang bapamu itu sudah mati dibunuh oleh seorang Melayu bernama Laksamana Hulubalang Ratu Melaka.

Dipetik dan diubah suai daripada
Kepimpinan Melalui Teladan
dalam *Antologi Jacket Kulit Kijang dari Istanbul*,
Kementerian Pendidikan Malaysia.
[6 markah]

Jawaban:

Bahasa Melayu Klasik	Bahasa Melayu Standard
Setelah sudah <i>ibunya</i> mendengar <i>kata anaknya demikian itu</i> ,	Setelah <i>ibu</i> mendengar <i>kata-kata anaknya itu</i> ,
<i>maka</i> ibunya <i>pun</i> menangis, <i>seraya</i> berkata,	<i>lalu</i> ibunya terus menangis <i>sambil</i> berkata,
“ <i>Hai</i> anakku, yang bapamu itu sudah mati dibunuh oleh seorang Melayu	“ <i>Wahai</i> anakku, <i>bapamu telah dibunuh oleh seorang Melayu</i>
bernama Laksamana Hulubalang Ratu Melaka.”	yang bernama Laksamana Hulubalang Ratu Melaka.”

Tulis semula jawapan tersebut dalam bentuk perenggan:

Setelah ibu mendengar kata-kata anaknya itu, lalu ibunya terus menangis sambil berkata, “Wahai anakku, bapamu telah dibunuh oleh seorang Melayu yang bernama Laksamana Hulubalang Ratu Melaka.”

CONTOH SOALAN 2 (Contoh berdasarkan buku Format Pentaksiran SPM KSSM)

SK: 4.1	Memahami dan mengapresiasi karya sastera.
SP: 4.1.1	Memahami dan mengapresiasi prosa moden dan prosa tradisional dengan menyatakan respons peribadi yang sesuai terhadap karya.

Baca petikan bahasa Melayu klasik di bawah dengan teliti. Kemudian, tulis semula petikan tersebut dalam **bahasa Melayu Standard** tanpa mengubah bentuk dan maksud asalnya.

Maka baginda pun hairan serta bertitah pada Temenggung, “Hai Temenggung, tiadakah menyuruh orangnya berkawal tadi?”

Maka sembah Temenggung, “Daulat tuanku Syah Alam, patik menyuruh orang berkawal semalam tadi, seorang pun tak bertemu. Patik hamba itu pun hairanlah akan penjurit itu.”

Maka titah baginda, “Apatah sebabnya maka dapat dicurinya oleh penjurit itu?”

Dipetik dan diubah suai daripada
Kepimpinan Melalui Teladan
dalam *Antologi Jacket Kulit Kijang dari Istanbul*
Kementerian Pendidikan Malaysia
[6 markah]

Jawaban:

Baginda **berasa hairan** lalu bertitah, “Wahai Temenggung, **tiadakah Temenggung menyuruh pengawal** berkawal tadi?”

Temenggung **mengangkat sembah**, “Daulat tuanku Syah Alam, **patik menyuruh pengawal berkawal** sejak semalam namun tidak ada sesiapa pun berjumpa. **Patik berasa hairan** akan pencuri itu.”

Lalu **baginda bertitah**, “Bagaimanakah cara **pencuri itu dapat mencuri?**”

LATIHAN: SET 1

SK: 4.1	Memahami dan mengapresiasi karya sastera.
SP: 4.1.1	Memahami dan mengapresiasi prosa moden dan prosa tradisional dengan menyatakan respons peribadi yang sesuai terhadap karya.

Baca petikan bahasa Melayu Klasik di bawah dengan teliti. Kemudian, tulis semula petikan tersebut dalam **bahasa Melayu Standard** tanpa mengubah bentuk dan maksud asalnya.

Maka hari pun malamlah. Maka dilihat oleh Hang Tuah, Hang Jebat, Hang Kasturi, Hang Lekir, Hang Lekiu suatu hidangan datang-datang terletak di hadapan Aria Putera itu. Maka kata Sang Aria Putera, "Hai cucuku kelima, makanlah barang yang hadirnya, kerana aku orang miskin." Maka Hang Tuah pun menyembah, seraya dibukanya hidangan itu dilihatnya di dalam hidangan itu lengkap pelbagai nikmat. Setelah sudah, maka kata Sang Aria Putera, "Apa kehendak cucuku berlima telah kuketahui. Ada pun cucuku kelima ini akan diperhamba raja dan jadi pegawai besar di Tanah Melayu, tetapi banyak orang besar-besar sakit hati lagi dengki akan cucuku."

Dipetik dan diubah suai daripada
'Berguru dengan Aria Putera'
Buku Teks Tingkatan 4,
Dewan Bahasa dan Pustaka (2019)
[6 markah]

Jawaban:

LATIHAN: SET 2

SK: 4.1	Memahami dan mengapresiasi karya sastera.
SP: 4.1.1	Memahami dan mengapresiasi prosa moden dan prosa tradisional dengan menyatakan respons peribadi yang sesuai terhadap karya.

Baca petikan bahasa Melayu Klasik di bawah dengan teliti. Kemudian, tulis semula petikan tersebut dalam **bahasa Melayu Standard** tanpa mengubah bentuk dan maksud asalnya.

Tatkala itu Kertala Sari sudah datang dari Daha, terlalu banyak beroleh harta daripada emas dan perak dan pakaian dan pitis berpuluh-puluh juta dan orang banyak dicurinya. Setelah sudah Kertala Sari datang ke rumahnya, maka ia pun bertanya kepada ibunya, “Hai ibuku, ke mana pergi bapaku maka tiada aku lihat ini?”

Setelah sudah ibunya mendengar kata anaknya demikian itu, maka ibunya pun menangis, seraya berkata, “Hai anakku, yang bapamu itu sudah mati dibunuh oleh seorang Melayu bernama Laksamana Hulubalang Ratu Melaka.”

Dipetik dan diubah suai daripada
Kepimpinan Melalui Teladan
antologi *Jaket Kulit Kijang dari Istanbul*
Dewan Bahasa dan Pustaka (2014)
[6 markah]

Jawaban:

SOALAN 5 (PERIBAHASA)

Peribahasa merupakan susunan kata yang indah dan mempunyai maksud tersirat juga pengajaran.

- **Pelbagai bentuk – berdasarkan gambar, situasi, karikatur, dialog, ilustrasi, petikan dan sebagainya.**
- **Panjang petikan atau bahan: antara 50 hingga 80 patah perkataan.**
- **Jumlah peribahasa bergantung pada arahan dalam soalan.**
- **Jumlah markah tidak tetap: bergantung pada kehendak soalan.**

Jenis Peribahasa

1. Simpulan Bahasa
2. Bidalan
3. Pepatah
4. Perumpamaan
5. Kata Hikmat
6. Perumpamaan

PANDUAN MENJAWAB SOALAN PERIBAHASA

1. Murid perlu ingat jawapan yang ditulis mestilah peribahasa/ simpulan bahasa yang lengkap dan betul, ungkapan, slogan dan kata-kata hikmat.
2. Peribahasa tidak boleh ditambah sebarang imbuhan.
3. Jumlah soalan dan bergantung pada arahan dalam soalan.
4. Jumlah markah tidak tetap : bergantung pada kehendak soalan.
5. Bentuk skema pemarkahan : analitik

SENARAI PERIBAHASA BUKU TEKS KSSM TINGKATAN 4

Tema	M/S	Peribahasa / Ungkapan/ Slogan / Kata Hikmat	Maksud
1 Merealisasikan Impian	7	ibarat belayar sambil memapan	melakukan dua pekerjaan atau perkara sekali gus
	8	hendak belajar berenang dapatkan itik, hendak belajar memanjat, dapatkan tupai	sekiranya hendak mengetahui atau menguasai sesuatu perkara belajarlah daripada orang yang ahli ataupun pakar dalam bidang tersebut.
	10	cekur jerangau ada lagi di ubun-ubun.	belum dewasa sudah hendak melawan orang tua; belum ada pengalaman.
	10	di mana ada kemahuan di situ ada jalan	jika mempunyai cita-cita, seseorang itu akan berusaha dengan bersungguh-sungguh untuk mencapainya.
	12	orang mengantuk disorongkan bantal	memperoleh apa yang benar-benar diinginkan.
2 Insan Terdidik, Negara Sejahtera	21	zaman Tuk Nadur berkajang kain	suatu masa atau zaman yang telah lalu atau suatu masa atau zaman yang telah lama sekali berlalu.
3 Memetik Bintang	37	Jika pengayuh sayang dibasahkan, sampan tidak akan sampai ke seberang.	tidak akan tercapai maksudnya kalau tak mahu berusaha dan bersusah payah.
4 Menjulung Harapan di Bumi Bertuah	49	bertanggung itu pencuri masa	melakukan kerja secara bertanggung akan merugikan diri sendiri.
	49	untung sabut timbul, untung batu tenggelam	jika bernasib baik akan selamat, jika bernasib malang binasalah.
5 Memacu Produktiviti	68	titik peluh	hasil usaha sendiri
6 Dunia Pelancongan	74	hujan halau mentua pun turun	hujan sebentar sahaja
	74	kecil-kecil cili padi	meskipun kecil tetapi bijak atau berani
	74	kembang hidung	sombong, berkongsi

	74	kecil jangan disangka anak besar jangan disangka bapa	pengetahuan dan kelebihan itu tidak khusus pada orang-orang tua sahaja
	74	kalau takut dilambung ombak jangan berumah di tepi pantai	jangan melakukan sesuatu kerja yang berisiko yang kita tidak sanggup / mampu tangani atau hadapi / kalau takut berhadapan dengan penderitaan, lebih baik jangan melakukan sesuatu yang susah / sekiranya takut kepada risiko, jangan dekati bahaya
	75	takkan lari gunung dikejar	membuat sesuatu kerja biarlah dengan cermat dan berhati-hati
	77 / 84	hujan emas di negeri orang, hujan batu di negeri sendiri	walaupun bagaimanapun kelebihan di negara orang, tetap negeri sendiri lebih baik.
	77	jauh hari sahaja yang mengenal manikam.	orang yang bijaksana juga mengetahui keelokan ilmu.
	77	indah khabar daripada rupa	perkhabaran sesuatu perkara yang dilebih-lebihkan.
	82	bapa borek anak rintik	anak menurut baka, kelakuan dan lain-lain dari bapanya.
	82	tak tumbuh tak melata, tak sungguh orang tak kata	orang mengatakan tentang sesuatu perkara itu tentulah ada sebabnya.
	82	lain hulu lain parang, lain dulu lain sekarang	perbezaan zaman yang berubah mengikut peredaran masa.
	82	kera mendapat bunga	seseorang yang tidak tahu menilai / menghargai pemberian orang lain.
	82	bagaimana acuan, begitulah kuihnya	seseorang anak itu akan mengikut perangai bapa atau ibunya.
	83	sambil menyelam minum air	sekali melakukan pekerjaan, dua tiga maksud tercapai.
	84	jauh berjalan luas pandangan	jika kita banyak merantau, banyaklah perkara yang kita ketahui.
7 Demi Kedamaian	88	sepandai-pandai tupai melompat, sekali akan dawai juga	sepandai-pandai orang, sekali akan salah juga perbuatannya
	90	bagai itik mendapat air	kegembiraan yang amat sangat kerana beroleh sesuatu yang disukai.

	90	kalau tidak berada-ada, takkan tempua bersarang rendah	tentu ada sebabnya (ada sesuatu yang tersembunyi) maka terjadi sesuatu hal.
	90	kalau tiada angin bertiup masakan pokok bergoyang.	tentu ada sebabnya maka terjadi sesuatu hal
	90	air tenang jangan disangka tiada buaya	orang yang pendiam jangan disangka bodoh atau penakut atau tidak berbahaya
	98 / 224	anak buah	orang yang termasuk dalam sesuatu keluarga / orang yang termasuk dalam sesuatu pasukan / pekerja di bawah jagaan kita.
	99	seperti telur di hujung tanduk	dalam keadaan bahaya/serba sulit
	99	sambil menyelam minum air	sekali melakukan pekerjaan dua tiga maksud tercapai
8 Dalam Lipatan Kenangan	106	titik hitam	sejarah atau perkara buruk yang pernah berlaku
	106	pisang tidak berbuah dua kali	sekali rugi (tertipu dan sebagainya) tentu jera dan berhati-hati
	106	yang baik dijadikan teladan, yang buruk dijadikan sempadan	contohi sesuatu yang baik tetapi jauhan daripada sesuatu yang buruk
	106	sesat di hujung jalan, balik ke pangkal jalan.	jika kita terlanjur dalam melakukan sesuatu perbuatan, eloklah menginsafinya segera.
	112	mata air	orang kesayangan/kekasih
	112	jalan tengah	mengambil keputusan yang tidak berat sebelah
9 Sayangi Malysiaku	117	tanah air	negeri tempat seseorang dilahirkan
	121	hidup berjiran membawa bahagia	(bahasa berbudaya)
	121	sakit sama menyaduh, luka sama menyiuik	sama-sama bertanggungjawab
	121	serumpun bak serai, sesusun bak sirih	bersatu padu dalam segala hal.
	121	mulut biar manis, hati biar baik	orang yang mulutnya manis mestilah baik juga hatinya.

	121	adat pulau limburan pasang	kehidupan manusia hendaklah bantu membantu, yang kaya membantu yang miskin dan yang berilmu membantu yang bodoh, yang berkuasa melindungi yang lemah.
	121	jiran umpama keluarga	(bahasa berbudaya)
10 Bangsa Bugar, Sastera Kekar	141	membuang muka	berpaling ke arah lain untuk mengelakkan orang lain yang tidak disukai.
11 Ekonomi Dinamik, Negara Berwibawa	150	hendak seribu daya, tak hendak seribu dalih	jika kita hendak melakukan sesuatu, kita akan menyempurnakannya dengan sedaya upaya kita dan demikian juga sebaliknya.
	157	di mana ada gula, di situ ada semut	apabila sesuatu tempat mudah mendapat kesenangan atau kemewahan di situlah ramai orang berkumpul.
	157	cermat masa banyak, jimat masa sedikit	selalu berhati-hati dalam membelanjakan atau menggunakan sesuatu.
	157	besar periuk, besarlah keraknya	kalau pendapatan besar, perbelanjaan pun besar
	157	condong diumpil, lemah dianduh	orang yang dalam kesusahan wang (akal dan lain-lain) diberi pertolongan.
	157	ke mana perginya layang-layang, talinya ada pada kita	orang yang berhutang itu tidaklah dapat melarikan diri
12 Asli dan Kontemporari	166	air tangan	masakan seseorang
13 Segalanya Bermula di Sini	180	membuka mata/buka mata	melihat dan meluaskan pandangan/ menyedarkan atau menginsafkan orang lain
14 Sihat dan Bersih Pilihanku	198	panas baran	cepat marah
	199	terlajak perahu boleh diundur terlajak kata badan binasa	berhati-hati apabila bercakap kerana ditakuti akan menyinggung perasaan orang lain.
16 Dipimpin untuk	220	malang tidak berbau	kecelakaan yang terjadi dengan tiba-tiba.

Memimpin	222	turun padang	pergi sendiri (biasanya pemimpin, pembesar dsb) ke sesuatu tempat utk menyiasat (meninjau, melihat dsb) sesuatu keadaan, masalah dsb.
	224 / 98	anak buah	orang yang termasuk dalam sesuatu keluarga/ orang yang termasuk dalam sesuatu pasukan/ pekerja di bawah jagaan kita.

SENARAI PERIBAHASA BUKU TEKS KSSM TINGKATAN 5

Tema	M/S	Peribahasa / Ungkapan / Slogan / Kata Hikmat	Maksud
1 Anda Bersih Anda Sihat	9	belukar menjadi rimba	kesalahan yang tidak dapat diperbaiki lagi.
2 Sukan dan Rekreasi	17	malang tak berbau	kecelakaan yang terjadi dengan tiba-tiba.
	20	tak lapuk dek hujan, tak lekang dek panas	adat yang tidak berubah; sesuatu yang tetap utuh.
3 Kerjaya Meniti Kejayaan	38	berbelah bahagi	tidak tetap / teguh pendirian / perasaan dan sebagainya pada sesuatu tumpuan berbahagi berpecah
4 Bersatu Kita Teguh	46	duduk sama rendah, berdiri sama tinggi	sama taraf atau darjat
	50	tak kenal maka tak cinta	apabila tahu, baru timbul suka
	51	ada ubi ada batas	(bahasa berbudaya)
	51	membaca jambatan ilmu	amalan membaca dapat membantu menambahkan ilmu
5 Pendidikan untuk Semua	60	cerdik seperti kancil	kepandaian berasaskan tipu helah
	60	rajin seperti semut	orang yang rajin bekerja
	60	usaha tangga kejayaan	usaha gigih untuk menempa kejayaan
	60	hemat pangkal kaya, rajin pangkal pandai (Indonesia)	orang yang hidup hemat akan menjadi kaya, orang rajin belajar akan menjadi pandai
	60	bara yang digenggam biar sampai menjadi arang	mengerjakan sesuatu yang sukar hendaklah sabar, sehingga mencapai kejayaan.
	67	berdiam diri	tidak berkata-kata
	67	berkecil hati	tersinggung perasaan
	67	menggagahkan diri	(bahasa berbudaya)
	67	barang terbuang	(bahasa berbudaya)
	67	ringan tulang	orang yang rajin membantu
	67	masa itu umpama emas	masa itu sangat berharga
6	188	ikutlah resmi padi makin	makin banyak ilmu atau makin

Citra Bahasa dan Sastera Kita		berisi makin tunduk	tinggi pangkat makin merendahkan diri
	188	jangan ikut resmi ayam, bertelur sebiji riu sekampung	jangan membesar-besarkan kejayaan ataupun usaha yang tidak seberapa (kecil/ sedikit)
	188	ikutlah resmi penyu, telur beribu tak siapa tahu	Keuntungan orang kaya walau bagaimana banyak pun tidak menjadi sebutan orang
	189	melentur buluh biarlah daripada rebungnya	mendidik anak biarlah sejak mereka kecil lagi.
	189	sampah masyarakat	orang yang tidak berguna

BENTUK SOALAN PERIBAHASA

1. Menyatakan maksud peribahasa yang diberikan

Contoh soalan:

Berikan maksud peribahasa di bawah.

- i. besar periuk, besarlah keraknya

_____

- ii. orang mengantuk disorongkan bantal

_____

2. Menentukan peribahasa berdasarkan ayat yang diberikan

Contoh soalan:

Baca ayat-ayat di bawah dengan teliti. Kemudian nyatakan peribahasa yang sesuai dengan ayat-ayat tersebut.

- i. Sebelum melakukan sesuatu perkara, kita hendaklah berfikir dengan semasak-masaknya agar tidak menyesal kemudian hari.

_____

- ii. Janganlah kita boros berbelanja, sebaliknya berbelanja mengikut kemampuan atau bersesuaian dengan pendapatan yang kita peroleh.

_____

- iii. Apabila kita berada di tempat orang, janganlah kita meninggi diri dan patuhilah adat resam tempat tersebut.

_____

3. Berikan peribahasa yang sama maksud

Contoh soalan:

Baca peribahasa di bawah dengan teliti dan berikan peribahasa yang sama maksud dengan peribahasa tersebut.

- i. alang-alang menyeluk pekasam biar sampai ke pangkal lengan

_____

- ii. seperti mencurah air ke daun keladi

_____

4. Membina ayat berdasarkan peribahasa yang diberi.

Contoh soalan:

Tulis ayat berdasarkan setiap peribahasa di bawah ini supaya jelas menunjukkan maksud dan penggunaannya.

- i. jauhari sahaja yang mengenal manikam (77)

_____

- ii. orang mengantuk disorongkan bantal (12)

_____

**Maksud: memperoleh apa yang diinginya. Peribahasa lain yang sama makna:

- a. Orang haus diberi air,
- b. Orang lapar diberi nasi.

5. Melengkapkan petikan atau dialog dengan peribahasa yang sesuai.

Contoh soalan:

Baca petikan di bawah dengan teliti, kemudian isi tempat kosong dengan peribahasa yang sesuai.

(i)....., demikian peribahasa yang menggambarkan pelbagai golongan harus bekerjasama. Mereka dituntut agar bersefahaman dan bersatu untuk membangunkan negara. Mereka tidak wajar mementingkan diri, yakni bersikap (ii) ..... Tambahan pula, perbuatan seperti itu bertentangan dengan norma hidup masyarakat Timur yang mengambil kira kepentingan semua pihak dalam setiap urusan yang dilakukan dan mereka mementingkan permuafakatan kerana mereka yakin bahawa (iii) .....

Jawaban:

i. _____

ii. _____

iii. _____

6. Menentukan atau menyesuaikan peribahasa dengan maksud petikan.

Contoh soalan:

Baca petikan di bawah dengan teliti. Kemudian kemukakan tiga peribahasa yang menggambarkan tiga situasi yang berbeza yang terdapat dalam petikan di bawah.

Pada zaman penjajahan, semua penduduk bersatu hati berjuang menentang penjajah sehingga negara mencapai kemerdekaan. Sekalipun mereka menghadapi pelbagai kesusahan tetapi hal itu tidak melunturkan semangat mereka kerana situasi itu sudah dilalui mereka sepanjang masa dan menjadi lumrah hidup. Walaupun ada pejuang yang ditangkap dan dituduh sebagai penderhaka, namun hal itu tidak melemahkan semangat mereka yang berkobar-kobar itu kerana mereka tidak mahu tanah air tercinta ini terus dijajah. Malah mereka lebih rela mati daripada hidup sebagai abdi di tanah air sendiri.

Jawaban:

- i. _____
- ii. _____
- iii. _____

7. Berikan peribahasa yang sama maksud dengan setiap peribahasa yang terdapat dalam petikan.

Contoh Soalan:

Baca petikan di bawah dengan teliti, nyatakan peribahasa yang sama maksud dengan setiap peribahasa yang terdapat dalam petikan.

Jualan langsung merupakan satu kaedah menjual barangan kepada pelanggan. Ejen-ejen jualan akan berjalan dari rumah ke rumah untuk mempromosikan barangan mereka dengan harga yang kononnya lebih murah dengan harga pasaran. Walaupun pihak Persatuan Pengguna telah membuat peringatan melalui media massa berkaitan taktik penipuan ini, namun usaha mereka diibaratkan **seperti mencurahkan air ke dalam keladi**. Pengguna perlu berhati-hati menerima kedatangan ejen-ejen ini supaya tidak menyesal kerana terpedaya membeli barang-barang yang tidak berkualiti bak kata **sesal dahulu pendapatan, sesal kemudian tiada gunanya**. Sesetengah daripada mereka mempunyai niat yang tidak baik **seperti ada udang di sebalik batu**. Terdapat juga pengguna yang menjadi mangsa penipuan, dan kecurian oleh ejen-ejen jualan ini.

Jawaban:

- i. _____
- ii. _____

CONTOH SOALAN 1

Standard Kandungan	4.2	Memahami dan menggunakan peribahasa secara lisan dan penulisan.
Standard Pembelajaran	4.2.1	Menggunakan peribahasa dan menghubungkan kait maksudnya dengan betul mengikut konteks.
Sumber		Buku Teks m/s 232

Baca ayat di bawah dengan telitinya dan kemudian lengkapkan peribahasa atau kata-kata hikmat yang sesuai dengan ayat tersebut.

- i. Hasri tidak mahu membeli kasut yang murah, sebaliknya dia mahu membeli kasut yang mahal tetapi dapat dipakai lebih lama.

J: Alah membeli, _____

- ii. Ayah menggalakkan kami membaca pelbagai bahan bacaan untuk menambahkan ilmu pengetahuan.

J: Membaca _____

- iii. “Semasa kami menentang pegganas komunis, kami telah berjuang dengan bersungguh-sungguh, kami lebih rela terkorban daripada kalah dan menanggung malu” kata Tuk Su.

J: _____, jangan putih mata

- iv. Ina menggunakan tutur kata yang sopan semasa berbual dengan rakan-rakannya. Dia tidak mahu mereka terluka dengan kata-katanya yang mungkin menghiris hati dan perasaan mereka.

J: Terlajak perahu boleh diundur, _____

- v. Walaupun dibesarkan dalam suasana bandar yang moden, Damia Hanna dan adik-beradiknya tidak melupakan adat resam keluarga mereka. Sebagai contoh majlis perkahwinan abang Damia Hanna yang berlangsung pada minggu lepas masih mengekalkan tradisi masyarakat Minangkabau.

J: _____, yang baharu didukung

- vi. Pada awal tahun, Afiq Haikal tidak dapat menjawab soalan-soalan Matematik Tambahan yang diberikan oleh Cikgu Melinda. Walau bagaimanapun, Cikgu Melinda tidak berputus asa dan mengajar Afiq Haikal tanpa mengenal erti putus asa. Akhirnya, Afiq Haikal mendapat keputusan yang cemerlang dalam mata pelajaran Matematik Tambahan.

J: Belakang _____

CONTOH SOALAN 2

Standard Kandungan	4.2	Memahami dan menggunakan peribahasa secara lisan dan penulisan.
Standard Pembelajaran	4.2.1	Menggunakan peribahasa dan menghubungkan kait maksudnya dengan betul mengikut konteks.
Sumber		https://www.cikguayu.my/kartun-comel-teka-peribahasa/

Berdasarkan karikatur di bawah, nyatakan peribahasa yang boleh diperolehi daripadanya.

Peribahasa			
1.		7.	
2.		8.	
3.		9.	
4.		10.	
5.		11.	
6.		12.	

LATIHAN: SET 1

Standard Kandungan	4.2	Memahami dan menggunakan peribahasa secara lisan dan penulisan.
Standard Pembelajaran	4.2.1	Memahami dan menggunakan perbandingan semacam kata hikmat kiasan madah pujangga dan bahasa berirama dengan betul mengikut konteks.
Sumber		Tema 16: Buku Teks Tingkatan 5 m/s 221

Petikan di bawah mengandungi beberapa peribahasa. Senaraikan dua peribahasa. Kemudian berikan yang sama maksud dengan peribahasa tersebut.

Bukit sama didaki lurah sama dituruni. Itulah yang menjadi pegangan kami dalam ekspedisi ini. Apakan daya, malang tidak berbau. Ketua kumpulan yang terpaksa menghentikan pendakian telah menyebabkan kami seperti anak ayam kehilangan ibu.

Jawaban:

	Peribahasa	Peribahasa sama maksud
1.		
2.		
3.		

LATIHAN: SET 2

Standard Kandungan	4.2	Memahami dan menggunakan peribahasa secara lisan dan penulisan.
Standard Pembelajaran	4.2.1	Menggunakan peribahasa dan menghubungkan kait maksudnya dengan betul mengikut konteks.
Sumber		Tema 6: Dunia Pelancongan m/s 74

*Petikan di bawah mengandungi beberapa peribahasa. Senaraikan **dua** peribahasa sahaja, kemudian berikan **maksud** peribahasa tersebut.*

Tatkala tiba di jeti Kuala Tahan, kami mulai memunggah barang-barang ke dalam bot panjang yang akan membawa kami di seberang. Ketika itu, hujan halau mentua pun turun. Kak long kelam-kabut cuba menyelamatkan beg sandangnya daripada terkena air hujan. Tanpa banyak soal adik mengambil beg plastik yang agak besar lalu menyarungkan beg kak long ke dalamnya. Kak long berasakagum dengan tindakan adik.

“Wah kecil-kecil cili padi!” Kembang hidung adik dipuji kak long.

“Itulah kak long. Kecil jangan disangka anak besar jangan disangka bapa.”

Jawaban:

	Peribahasa	Maksud
1.		
2.		
3.		
4.		

BAHAGIAN B - PEMAHAMAN (35 markah)

Terdiri daripada:

Soalan 6 : Petikan Umum

Soalan 7 : Petikan Sastera (Soalan 6 & 7 memperuntukkan 25 markah)

Soalan 8 : Novel (10 markah)

SOALAN 6: PETIKAN UMUM

BENTUK SOALAN.

1. Bahan petikan boleh diambil daripada mana-mana sumber seperti Dewan Masyarakat, Dewan Siswa, akhbar ataupun buku teks.
2. Terdapat sekurang-kurangnya 2 atau 3 bahan yang diuji dalam SATU soalan.
3. Semua bahan mesti berdasarkan tema yang sama mengikut DSKP.
4. Panjang petikan antara 120 – 140 patah perkataan.
5. Pecahan soalan tidak ditetapkan (3 atau 4 soalan) sama ada berdasarkan:
  - Maksud literal
  - Beza banding semua bahan - pemindahan maklumat
  - KBAT / pemikiran kritis
  - KBAT / penyelesaian masalah

PANDUAN MENJAWAB SOALAN PEMAHAMAN PETIKAN UMUM

1. Peruntukan markah bagi Soalan 6 dalam lingkungan 12-13 markah dengan pengagihan markah berdasarkan 3 atau 4 soalan.
2. Murid-murid dikehendaki membaca dan mengenal pasti tema atau isu yang diketengahkan dalam kedua-dua bahan yang disediakan.
3. Soalan (i) : soalan maksud literal/ makna sebenar kata-kata yang diuji dalam **Bahan 1** atau **Bahan 2**.
4. Soalan (ii) : soalan membanding beza maklumat yang terdapat dalam kedua-dua bahan yang diuji. Jawapan mestilah diperolehi dalam petikan. **Jawaban luar petikan tidak akan diterima.**
5. Soalan (iii) : soalan yang meminta murid-murid memberikan pendapat berdasarkan isu yang diambil dalam bahan. **Jawaban dalam petikan tidak akan diterima.**
6. Soalan (iv) : soalan yang menguji murid-murid untuk menyelesaikan masalah berdasarkan isu yang dikemukakan berkaitan dengan kedua-dua bahan yang diuji. Murid-murid perlulah memberikan cadangan atau pendapat sendiri bukan diambil dalam kedua-dua bahan.
7. Jawapan untuk Soalan (iii) dan (iv) merupakan soalan KBAT yang menuntut murid-murid berfikir secara kreatif dan kritis.

CONTOH SOALAN: PETIKAN UMUM

(Contoh berdasarkan buku Format Pentaksiran SPM KSSM)

Baca **Bahan 1** dan **Bahan 2** yang diberikan dengan teliti. Kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.

Bahan 1

Teknik Meja Bulat antara strategi pengajaran dan pemudahcaraan (PdPc) abad ke-21 yang dapat digunakan dalam semua mata pelajaran khususnya dalam kemahiran menulis. Teknik ini bermaksud murid perlu duduk dalam kumpulan. Guru akan mengedarkan kertas kepada setiap ahli dalam kumpulan dan memberikan satu tajuk kepada mereka. Secara bergilir-gilir setiap ahli kumpulan mencatat idea menggunakan pen dan kertas yang sama. Hasil dapatan murid akan dibentangkan untuk dibincangkan di dalam kelas.

Menurut Kagan (1990) teknik Meja Bulat merupakan teknik yang sederhana dalam pembelajaran koperatif. Walau bagaimanapun teknik ini kurang popular dalam kalangan guru kerana bilangan pelajar yang ramai dalam sesebuah kelas dan ruang bilik darjah yang terhad. Oleh itu, pihak sekolah seharusnya sentiasa menggalakkan pelaksanaan pelbagai kaedah dalam PdPc kerana aktiviti yang dijalankan itu memberikan banyak faedah kepada murid.

Dipetik dan diubah suai daripada
'Teknik Meja Bulat Untuk Kemahiran Menulis'
oleh Nabih Yusof, *Pelita Bahasa Bil 7/2019*
Dewan Bahasa dan Pustaka

Bahan 2

Pada hari ini, aktiviti permainan bahasa kurang dipraktikkan di dalam bilik darjah. Antara alasan yang diberikan adalah seperti tiada ruang di dalam bilik darjah dan ketiadaan alat serta bahan yang berkaitan. Dalam konteks penghasilan produk pengajaran dan pembelajaran inovasi, permainan bahasa ini sebenarnya *cukup penting* jika kita mengambil kira murid yang lambat menerima pengajaran dan pembelajaran bahasa di kelas.

Antara aktiviti dalam permainan bahasa termasuklah kata bersilang, teka sinonim, teka silang kata, sisip vokal, lingkaran kata, silang sinonim, teka teki bentuk kata, sisip suku kata, jejak kata, ganda huruf, delapan kata, awal kata dan atur sinonim. Aktiviti-aktiviti ini sesuai digunakan pada semua peringkat pembelajaran bahasa iaitu daripada peringkat sekolah rendah hingga peringkat sekolah menengah.

Dipetik dan diubah suai daripada
'Permainan Bahasa dalam Pengajaran'
oleh Hasan Baseri Budiman,
Pelita Bahasa Bil 10,2017

i. Berdasarkan **Bahan 2**, berikan maksud *cukup penting*. [2 markah]

– *maksud literal*

ii. Merujuk **Bahan 1** dan **Bahan 2**, nyatakan **persamaan** dan **perbezaan** faktor yang menyebabkan kaedah pembelajaran teknik Meja Bulat dan Permainan Bahasa kurang dipraktikkan di dalam kelas. [3 markah]

-beza banding kedua-dua bahan-pemindahan maklumat

iii. Aktiviti-aktiviti yang dijalankan melalui kaedah pembelajaran abad ke-21 banyak memberikan faedah kepada murid.

Pada pendapat anda, apakah faedah-faedah tersebut? [3 markah]

-KBAT pemikiran kritis

iv. Kumpulan anda diminta untuk menyiapkan tugas oleh guru anda dengan menggunakan teknik permainan bahasa pada masa yang ditetapkan. Namun, tugas tersebut tidak berjaya diselesaikan.

Sekiranya kumpulan anda diberikan peluang kedua untuk menyiapkan tugas yang sama dalam masa yang ditetapkan, cadangkan langkah-langkah untuk memastikan tugas tersebut dapat diselesaikan. [4 markah]

-KBAT penyelesaian masalah

Contoh Jawaban:

i. Maksud cukup penting ialah sangat perlu.

ii. *Persamaan faktor* yang terdapat dalam kedua-dua bahan yang menyebabkan kaedah pembelajaran tersebut kurang dipraktikkan di dalam kelas ialah *ketiadaan ruang yang mencukupi*. Manakala, *perbezaan faktor* yang terdapat dalam kedua-dua bahan pula ialah **Bahan 1** menyatakan *faktor bilangan murid yang ramai di dalam kelas* sementara **Bahan 2** menyatakan bahawa *kaedah tersebut kurang dipraktikkan kerana ketiadaan alat dan bahan yang berkaitan*.

iii. Faedah-faedah yang akan diperolehi oleh para murid melalui kaedah pembelajaran abad ke-21 ialah *dapat mewujudkan semangat bekerjasama apabila mereka sama-sama menyelesaikan aktiviti*. **Selain itu**, para murid juga dapat meningkatkan *potensi atau bakat kepimpinan ketika aktiviti dilaksanakan*.

iv. Antara langkah yang boleh dilakukan ialah *memilih seorang ketua untuk mengendalikan kumpulan dan setiap ahli perlu mendengar cadangan daripada ketua*. **Seterusnya**, ketua yang dipilih perlulah mengagihkan tugas dalam permainan bahasa tersebut kepada setiap ahli supaya dapat diselesaikan dengan mudah dan cepat.

LATIHAN: SET 1

Standard Kandungan	2.3	Membaca untuk memproses maklumat daripada pelbagai bahan.
Standard Pembelajaran	2.3.2	Membaca dan membanding beza maklumat daripada pelbagai bahan teks dengan betul.
Sumber	Buku Teks	Tema 4: Pertanian, Penternakan Dan Perikanan
	Akhbar	bhnews@bh.com.my

Baca **Bahan 1** dan **Bahan 2** yang diberikan dengan teliti. Kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.

Bahan 1

TEMA 4
Menjangkau Harapan di Bumi Bertuah

PENCARIAN PENTERNAK JAYA MUDA

**Anda berminat untuk menyertai
Program Pencarian Penternak Jaya Muda?**

Hadiah barangan
pertanian bernilai sehingga
RM20 000.00

Edwin, saya rasa awak sesuai untuk menyertai Program Pencarian Penternak Jaya Muda ini. Awak mempunyai kriteria seperti yang terdapat dalam iklan.

Terima kasih, Iqbal. Awak mesti bantu saya. Apakah yang perlu saya sediakan sebelum menghadiri temu duga itu?

Anda layak jika ...

- Warganegara Malaysia.
- Berumur antara 18 hingga 40 tahun.
- Telah memulakan projek penternakan.
- Telah mengikuti kursus teknikal tentang penternakan.
- Memiliki tanah untuk penternakan.

Adakah anda berminat?

Temui kami untuk temu duga pada tarikh dan masa seperti yang berikut:

Tarikh: 23 Februari 20

Masa: 8:00 pagi hingga 5:00 petang

Tempat: Dewan Jaya Niaga

Penganjur: Persatuan Penternak Anak Negeri

Sila bawa kertas cadangan untuk sesi temu duga.

Untuk pertanyaan lanjut, sila hubungi:
Ahliah binti Zahid: 011-12345678
Peserta yang terpilih sebagai Penternak Jaya Muda akan dihubungi oleh pihak penganjur.

52

Bahan 2

ALOR SETAR: Seorang petani muda Norzan Abdullah, 39 dari Kubang Rotan, membuktikan menjadi seorang pesawah boleh menjanjikan pulangan lumayan apabila dia mampu meraih pendapatan kira-kira RM30,000 semusim. “Pada asalnya saya hanya mengerjakan sawah *pusaka orang tua* seluas dua hektar, namun saya berazam meluaskan tanaman sejauh mata memandang. Itulah cita-cita saya sejak berusia 16 tahun. Sekarang saya sudah mampu menyewa sembilan hektar sawah lain sekitar Kubang Rotan serta memiliki dua lori, sebuah mesin menuai padi dan tiga jentera pembajak, selain menggaji empat pekerja,” katanya ketika ditemui di Kilang BERNAS, Sungai Baru, Kubang Rotan, di sini.

Ketika ditanya rahsia kejayaannya, Norzan pesawah cemerlang dalam Anugerah Tani Padi dan beras Nasional Bhd (BERNAS) 2019 berkata, dia tidak pernah duduk diam dan bercuti walaupun pada hujung minggu. Mulai pukul 8 pagi hingga malam dia meronda kawasan sawah untuk melihat perkembangan tanamannya dan haiwan perosak yang ada. Dia juga sering memberikan khidmat nasihat kepada pesawah lain untuk membantu meningkatkan hasil padi.

Dipetik dan diubah suai daripada,
Pesawah Muda Raih Pendapatan RM30,000 Semusim
oleh [Noorazura Abdul Rahman](#)
- Mac 28, 2019 @ 11:07am bhnews@bh.com.my

- i. Berdasarkan **Bahan 1**, berikan maksud *pusaka orang tua*.

[2 markah]

Maksud *pusaka orang tua* ialah _____

- ii. Berdasarkan **Bahan 1** dan **Bahan 2**, nyatakan persamaan faktor seseorang layak menerima anugerah dalam bidang pertanian dan penternakan.

[3 markah]

Berdasarkan **Bahan 1** dan **Bahan 2**, antara persamaan faktor seseorang layak menerima anugerah dalam bidang pertanian dan penternakan ialah

---

- iii. Bidang pertanian dan penternakan sangat penting dalam membantu ekonomi negara. Pada pendapat anda, apakah kepentingan-kepentingan tersebut?

[3 markah]

Kepentingan-kepentingan tersebut ialah _____

- iv. Bincangkan langkah-langkah yang boleh diambil untuk menembusi pasaran luar negara bagi hasil pertanian negara kita.

[4 markah]

Langkah-langkah yang boleh diambil untuk menembusi pasaran luar negara bagi hasil pertanian negara ialah _____

_____. Selain itu, _____

Seterusnya, _____

LATIHAN: SET 2

Standard Kandungan	2.3	Membaca untuk memproses maklumat daripada pelbagai bahan.
Standard Pembelajaran	2.3.2	Membaca dan membanding beza maklumat daripada pelbagai bahan teks dengan betul.
Sumber	Buku Teks	Tema 2: Sukan dan Rekreasi
	Majalah	https://duniasukan.com

Baca **Bahan 1**, **Bahan 2** dan **bahan 3** yang diberikan dengan teliti. Kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.

Bahan 1

Kebanyakan sukan air memerlukan stamina, kecergasan fizikal, dan kecerdasan mental selain kemahiran khusus tentang sukan tersebut. Antara sukan air yang terkenal di Malaysia ialah sukan pelayaran, *flyboard*, kayak, jetski, luncur air dan snorkeling. Oleh itu, peminat sukan air ini bukan sahaja kekal sihat, malahan memiliki berat badan yang ideal.

Sukan air juga mampu memupuk nilai-nilai murni dalam diri. Oleh sebab kebanyakan sukan air ini melibatkan kemahiran menggunakan peralatan, peserta mestilah mematuhi arahan yang diberikan. Aspek keselamatan perlulah diutamakan. Bagi sukan air secara berkumpulan, berada di dasar laut dalam aktiviti selam skuba misalnya, sudah pasti akan memupuk sikap saling mempercayai, persefahaman, dan perpaduan yang erat. Nilai murni lain yang dapat diterapkan antaranya termasuklah keberanian, yakin diri, dan menghargai masa. Pendedahan yang berterusan kepada sukan air ini berupaya untuk *meningkatkan kualiti hidup*.

Dipetik dan diubah suai daripada
Kepentingan Sukan Air,
 Buku teks Tingkatan 4
 Dewan Bahasa dan Pustaka.

Bahan 2

Dodgeball ialah suatu permainan yang agak baharu di Malaysia. Masih ramai yang tidak mengetahui sukan ini. Kebiasaannya sukan ini berkembang dan popular dalam kalangan pelajar. Dalam permainan ini, para pemain berusaha mematikan pemain lawan dengan menggunakan bola yang ada pada mereka dan pada masa yang sama mengelak daripada terkena bola yang dibaling oleh pihak lawan.

Malaysia telah berjaya meraih banyak kejuaraan dalam sukan ini. Pasukan Malaysia pernah menjuarai tiga kejuaraan Dodgeball Asia Pasifik serta mendapat tempat kedua bagi lelaki dan ketiga bagi wanita di Kejohanan Dodgeball Dunia di Las Vegas. Dodgeball Malaysia pernah menduduki ranking pertama dunia dan kini Malaysia berada di ranking kelima dunia di belakang Australia, Austria, England, dan Itali.

Dipetik dan diubah suai daripada

<https://duniasukan.com/10>

[-sukan-baharu-yang-mampu-menyinar-di-malaysia/](#)

Bahan 3

Jombola merupakan sukan terbaru yang dicipta oleh rakyat Malaysia sendiri. Sukan ini diperkenalkan pada 2006 dan pada Ogos 2011, jombola diperkenalkan secara rasmi dalam agenda sukan dunia serta di universiti sekitar Thailand, China, India dan Korea Selatan.

Sukan ini merupakan gabungan permainan badminton, tenis dan ping pong dengan menggunakan raket kayu dan bola getah. Jombola yang menuntut ketajaman penglihatan serta ketangkasan fizikal pemain ini menarik untuk ditonton, malah seronok untuk dimainkan serta tidak memerlukan kos tinggi. Jombola sesuai untuk semua peringkat usia, malah boleh dijadikan aktiviti rekreasi hinggalah kepada permainan berprestasi tinggi. Sama seperti sukan raket lain, jombola mempunyai peraturannya tersendiri dan boleh dimainkan secara individu mahupun beregu.

Dipetik dan diubah suai daripada

<https://duniasukan.com/10>

[-sukan-baharu-yang-mampu-menyinar-di-malaysia/](#)

- i. Berikan maksud rangkai kata *meningkatkan kualiti hidup* yang terdapat dalam petikan Bahan 1. [2 markah]

Maksud rangkai kata tersebut ialah _____

ii. Berdasarkan **Bahan 1, Bahan 2 dan Bahan 3**, berikan persamaan dan perbezaan punca yang menyebabkan sukan baharu kurang mendapat sambutan rakyat Malaysia. *[3 markah]*

Berdasarkan **Bahan 1, Bahan 2 dan Bahan 3**, antara persamaan punca yang menyebabkan sukan baharu kurang mendapat sambutan rakyat ialah

---

---

iii. Sukan-sukan baharu memberikan banyak faedah kepada remaja. Pada pendapat anda, bagaimanakah cara menggalakkan mereka menceburi sukan-sukan baharu? *[3 markah]*

Cara menggalakkan remaja menceburi sukan-sukan baharu adalah dengan

---

---

iv. Kamu ialah ahli jawatankuasa Kelab Permainan Dodgeball yang baru ditubuhkan di sekolah. Kelab kamu telah diminta menjalankan pertandingan Dodgeball antara kelab permainan.

Cadangkan langkah-langkah yang perlu diambil sebelum pertandingan dijalankan.

[4 markah]

Langkah-langkah yang perlu diambil sebelum pertandingan tersebut dijalankan ialah

---

SOALAN 7 (PETIKAN SASTERA)

BENTUK SOALAN

1. Bahan mesti berasaskan unsur karya kreatif sama ada daripada antologi yang dipelajari di sekolah (komsas tingkatan 4 atau 5) atau daripada sumber yang lain.
2. Bahan mestilah pelbagai (cerpen, puisi moden atau tradisional, drama dan lain-lain)
3. Semua bahan mesti berdasarkan tema yang sama mengikut DSKP.
4. Panjang petikan antara 120 – 140 patah perkataan.
5. Pecahan soalan tidak ditetapkan (3 atau 4 soalan)
  - Maksud literal
  - Beza banding semua bahan - pemindahan maklumat
  - KBAT / pemikiran kritis
  - KBAT / penyelesaian masalah
  - Tiada soalan elemen sastera

*contoh elemen sastera: sinopsis, tema, persoalan, plot, teknik plot, watak dan perwatakan, latar, gaya bahasa

PANDUAN MENJAWAB SOALAN PEMAHAMAN PETIKAN SASTERA

1. Baca soalan dengan teliti untuk mendapatkan gambaran akan kehendak soalan.
2. Jawapan perlu ditulis dalam ayat yang lengkap iaitu dengan mengambil sebahagian daripada perkataan/ frasa dalam soalan sebagai ayat permulaan/ pangkal dan sambungkan dengan jawapan/ isi anda.
3. Terdapat empat jenis/bentuk soalan:
  - a. Maksud rangkai kata
    - ✓ Tukar kepada perkataan sinonim dengan rangkai kata
    - ✓ Jangan ambil satu pun perkataan yang diuji.
    - ✓ Uji semula maksud yang diberi ke dalam petikan asal.
  - b. Pemahaman/ maklumat dari bahan
    - Cari kata kunci yang sama/ sinonim dalam setiap bahan untuk mendapatkan jawaban.
    - Jawaban ada dalam bahan yang dikemukakan.
    - Elakkan menggunakan pendapat sendiri.
  - c. Pendapat (KBAT)
    - ✧ Jawapan yang diberi mesti berasaskan idea sendiri.
    - ✧ Jangan ambil isi daripada bahan yang diuji..
  - d. Situasi - tindakan yang sesuai
    - ❖ Jawapan yang diberi mesti berasaskan idea/tindakan/perkara yang perlu dilakukan untuk menyelesaikan masalah berdasarkan situasi.

CONTOH SOALAN: PETIKAN SASTERA
(Contoh berdasarkan buku Format Pentaksiran SPM KSSM)

Baca bahan-bahan di bawah dengan teliti, kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.

Bahan 1

Rintihan Bumi

Usia aku semakin lanjut
Kalau aku terbujur
Adakah yang ingin menjagaku
Aku semakin tua
Sudah terlalu uzur aku memelihara
Anak-anakku – manusia.

Setiap hari aku berdoa agar anak-anakku

Menjaga adab

Aku banyak kali menegur
Tetapi mereka tidak juga berubah
Aku hanya mampu menangis sehingga banjir
Aku pukul mereka dengan Tsunami
Tetapi mereka tidak menerima teguran itu untuk berubah.

Akhirnya apabila aku geram
Tuhan perintahkan aku menggoncang badan aku
Gempa maha dahsyat berlaku
Sehinggakan aku demam, mereka tetap terus
Mencabut pokok-pokokku
Apabila aku geram, keluarlah taufan tetapi mereka
Tetap tidak berubah.

Muhd. Syazwan Sahlan
Sungai Buluh, Selangor.
Dewan Siswa, Bil. 1 2018

Bahan 2

“Demi malar hijau yang kamu cintai, kamu perlu belajar. Hutan ini memerlukan kamu.”

“Apa maksud cikgu?”

“Tidakkah kamu tahu bahawa di seluruh dunia, hutan diancam aktiviti pembalakan. Sindiket yang gila akan duit menceroboh dan membunuh fauna dan flora di kawasan hutan simpan. Bukan sahaja di Malaysia, malah hutan malar hijau di Lembangan Amazon juga terancam.”

“Pohon-pohon tembusu padang, meranti seraya, dan meranti tembaga di kawasan simpan, 20 km dari sini sudah tiada lagi cikgu,” kata Daneng terputus-putus.

Suaranya ditenggelami kekecewaan yang pedih. “Apakah yang dapat saya lakukan.

Apabila tiba di sana, mereka sudah tiada, pokok-pokok ini juga sudah tiada.”
Sebab itulah kamu harus belajar, Daneng. Mungkin kamu dapat menjadi pegawai perhutanan negara, dan melaksanakan satu rancangan yang lebih agresif untuk membanteras kelompok musuh ini, atau kamu dapat menjadi saintis, mencipta sesuatu yang dapat menggantikan tempat kayu. Barulah hutan akan terselamat. Masa depan pohon tualang pujaanmu juga akan terjamin,” hujah Jo.

Dipetik daripada cerpen ‘*Lambaian Malar Hijau*’
oleh Seroja Theavy a/p Balakrishnan
antologi *Anak Laut*, Dewan Bahasa dan Pustaka

Bahan 3

PANTUN SAYANGI ALAM

Cerah dian di malam gelita,
Diserikan embun dibawa deru;
Indah nian negara tercinta,
Daun merimbun laut membiru.

Tumbuh pegaga di tanah rata,
Penuh kawasan luas terbentang;
Mari dijaga alam semesta,
Jadi warisan generasi mendatang.

Tercalit ranah di atas pelantar,
Sapu ke tepi cemar tak berubah;
Andai musnah alam sekitar,
Bersedia hadapi segala musibah.

Di hujung desa tumbuh halban,
Kian tenggelam dilitupi lalang;
Harta binasa nyawa terkorban,
Keindahan alam turut hilang.

Nor Hafuza Arif
Shah Alam, Selangor

- i. Berdasarkan **Bahan 1**, berikan maksud menjaga adab. [2 markah]
Maksud *menjaga adab* ialah budi pekerti yang baik.
- ii. Berdasarkan **semua bahan**, nyatakan kesan-kesan kemusnahan alam sekitar akibat aktiviti manusia. [4 markah]

Berdasarkan kesemua bahan, antara kesan kemusnahan alam sekitar akibat aktiviti manusia ialah *berlaku masalah banjir, gempa bumi yang dahsyat juga akan berlaku, pokok-pokok akan tercabut daripada bumi serta taufan akan berlaku. Selain itu, hutan turut akan terancam akibat aktiviti pembalakan. Akhir sekali, alam sekitar akan musnah serta keindahan alam akan turut hilang.*

- iii. Alam sekitar sangat penting dalam kehidupan manusia dan menjadi tanggungjawab bersama untuk memuliharkannya.
Pada pendapat anda, apakah kepentingan-kepentingan memulihara hutan di negara ini ? [3 markah]

Pada pendapat saya, antara kepentingan memulihara hutan di negara ini ialah *hutan merupakan tempat kawasan tadahan air hujan. Selain itu, hutan juga berfungsi untuk menstabilkan oksigen di permukaan bumi. Seterusnya, hutan juga tempat habitat flora dan fauna. Akhir sekali, hutan juga penting untuk menjana pembangunan ekonomi negara.*

- iv. Pada suatu petang, anda sedang memancing ikan di sebatang sungai yang jernih, tiba-tiba anda ternampak tiga orang pemuda yang sedang mengangkut beberapa buah tong yang mengandungi cecair. Mereka mencurahkan cecair tersebut ke dalam sungai. Setelah mereka beredar, anda mendapati warna air sungai semakin keruh dan kelihatan beberapa ekor ikan mulai terapung. Anda yakin bahawa cecair tersebut ialah sisa toksik.
Sebagai rakyat yang prihatin, bagaimanakah anda dapat membantu untuk mengatasi masalah ini? [4 markah]

Sebagai rakyat yang prihatin, cara yang boleh dilakukan untuk mengatasi masalah ini ialah *pihak media massa perlu mendedahkan lebih banyak tentang isu-isu alam sekitar kepada masyarakat. Selain itu, kempen alam sekitar juga boleh dijalankan seperti kempen cintai sungai dan lain-lain. Seterusnya, melalui organisasi seperti sekolah di mana guru perlulah menunjukkan sikap lebih prihatin terhadap penjagaan alam sekitar. Akhir sekali, penggunaan teknologi moden yang mampu untuk mengurangkan pencemaran alam sekitar adalah amat penting.*

LATIHAN: SET 1

Tema 8: Dalam Lipatan Kenangan

Standard Pembelajaran

4.1.1 (Ting 4)	Memahami dan mengapresiasi prosa moden dan prosa tradisional dengan menyatakan respons peribadi yang sesuai terhadap karya.
4.1.1 (Ting 4)	Memahami dan mengapresiasi puisi moden dan puisi tradisional dengan menyatakan respons peribadi yang sesuai terhadap karya.

Baca bahan-bahan di bawah dengan teliti, kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.

Bahan 1

Bonda tahu, secubit ilmu yang mengisi dada yang kerdil ini tidak akan mampu mengekang ledakan perubahan sosial yang boleh meragut jati diri saya sebagai generasi bermaruah. Saya akui kebenaran kata-kata bonda tentang malapetaka yang sedang menghinggapi sekian ramai anak-anak sebangsa saya. Kebanyakannya tergadai maruah dan harga diri dek mengejar dunia yang bergelar globalisasi dalam menuju arus perdana.

“Mel, agama dan bahasa itu cermin maruah kita yang ditinggalkan nenek moyang! Jasad yang dibaluti agama serta lidah yang dilebati bahasa ibunda merupakan warisan kita yang masih ada. Andai kedua-dua sudah hilang di atas muka bumi ini, kita bukan lagi generasi bermaruah, tetapi bangsa yang dilaknati Allah.”

Pesan bonda itu kekal melebat dalam hati sanubari saya. Pesan mulus yang terpahat lama di pangkal hati. Oleh itu, saya tangguhkan berkali-kali hasrat itu. Hasrat untuk menjengah warga kota yang pesat dengan kemajuan dan peradaban. Saya batalkan keinginan meruap-ruap dalam diri saya untuk mencari pengalaman baharu sebagai warga kota.

Dipetik daripada cerpen *Munysi*
oleh Husna Nazri
Antologi Jacket Kulit Kijang dari Istanbul,
Kementerian Pendidikan Malaysia.

Bahan 2

Gelanggang

Ini gelanggang kita
Yang diwariskan oleh pendekar-pendekar datuk moyang lebih
Lima dekad yang lalu
Satu persepakatan kaum untuk diturunkan kepada anak cucu
Di kemudian hari.

Hari ini kitalah pewaris gelanggang yang terbina dari keringat
Dan air mata
Dengan gelanggang inilah negara aman makmur rakyat
Berpada
Kita pelihara gelanggang ini dengan kejaap sepenuh hati
Kita mempertahankan kedaulatan watan dari anasir jahat
Kerana telah terbukti dapat menyatupadukan pelbagai
Keturunan.

Para pendekar kita harus berani berjuang menangkis tohmahan
Demi mempertahankan maruah gelanggang keramat suci ini
Suara-suara momokan sumbang memperlekehkan menyentuh
Hati nurani
Kita sanggah nyah tanpa kompromi dari menggugah
Gelanggang
Jangan sekali bermain api kelak membinasakan diri sendiri.

Marilah para pahlawan setia kita kukuhkan ukhuwah
Elakkan pertelingkahan sesama sendiri.

Kitalah pewaris abadi yang menjunjung amanah ini
Agar kecemerlangan tercerna di persada arena
Terus memacu kejayaan demi maruah harga jati diri
Membina sebuah negara bangsa yang harmoni dan dihormati
Kita junjung dan taat hingga ke akhir hayat.

Onn Malini
Pohon Tradisi, 2012
Gapeniaga Sdn.Bhd.

- i. Berdasarkan **Bahan 2**, berikan maksud *persada arena*. [2 markah]

Maksud *persada arena* ialah _____

- ii. Berdasarkan **Bahan 1** dan **Bahan 2**, mengapakah kita perlu menghargai jasa pejuang tanah air? *[4 markah]*

Kita perlu menghargai jasa pejuang tanah air kerana _____

- iii. Pada pendapat anda, mengapakah keamanan negara wajar dijaga dan dipelihara? *[3 markah]*

Keamanan negara wajar dijaga dan dipelihara kerana _____

- iv. Pada masa ini, generasi muda semakin lalai dengan pengaruh dunia luar yang memberi kesan kepada akhlak. Sebagai masyarakat yang prihatin, apakah nilai yang perlu diterapkan dalam diri yang boleh menjadi benteng daripada pengaruh luar? *[4 markah]*

Nilai yang perlu diterapkan dalam diri yang boleh menjadi benteng daripada pengaruh luar ialah _____

LATIHAN: SET 2

Tema 3: Kerjaya

Standard Kandungan

4.1.1 (Ting 4)	Memahami dan mengapresiasi prosa moden dan prosa tradisional dengan menyatakan respons peribadi yang sesuai terhadap karya.
4.1.1 (Ting 4)	Memahami dan mengapresiasi puisi moden dan puisi tradisional dengan menyatakan respons peribadi yang sesuai terhadap karya.

Baca bahan-bahan di bawah dengan teliti, kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.

Bahan 1

Sang Animator

Dia terjun ke sungai animasi
Dengan perahu kemahiran
Perisian moden juga terkini.

Di hujung jari
Dia menghidupkan watak-watak
Memberikan nyawa kepada karakter
Agar hidup di layar cerita.

Hidupnya paparan aneka warna
Dunia gerakan juga suara
Kesan bunyi menyentak jiwa
Gabungan paparan audio dan visual
Serta emosi pelengkap cereka.

Sang animator
Indah di sebalik tabir
Kerana dialah
Anak-anak Sidek
Usop Sontorian
Bola Kampung
Ejen Ali atau Keluang Man
Kampung Boy atau BoboiBoy
Malah Upin dan Ipin
Serta Omar dan Hana
Mewarnai alam ria kanak-kanak
Terus gemerlapan
Di garis kenangan.

Dialah penghidup
Karakter hero
Mengolah watak-watak tempatan
Mendapat tempat

Di pentas dunia.

Sang animator, baginya
Senyum tawa para penonton
Dengan keletah penuh ceria
Menjadikan dia bahagia
Buat selamanya.

Nimoiz T.Y
Gu Ipoh, Tanah Merah

Bahan 2

Hakim menandatangani kontrak dengan pihak RAJA. Maka jadilah dia seorang petani moden merangkap anak muda yang berjasa kepada nusa dan bangsa dengan menyumbang ke arah penambahan pengeluaran makanan negara.

Tahniah! Aku doakan kau berjaya. Setahun lagi insya-Allah aku akan pulang. Kita jumpa di reban ini untuk merayakan ulang tahun kau menjadi penternak,” kata Azam sambil menggenggam tangannya erat-erat tanda memberi semangat. Mereka akan terpisah buat sementara kerana Azam akan mengikuti kursus selama sepuluh bulan di luar negara.

Dipetik daripada cerpen *Kaduk, Ayam dan Raja* oleh Zurinah Hassan
antologi *Jaket Kulit Kijang dari Istanbul*,
Kementerian Pendidikan Malaysia

Bahan 3

Semua pelajar : Assalamualaikum dan selamat sejahtera, cikgu.

Cikgu Dahari : Waalaikumussalam dan selamat sejahtera.

Semua boleh duduk. Semua dah baca berita tentang murid yang terpilih dan penempatan untuk PLKN?

Nora : Sudah cikgu. Ramai yang terpilih dan kami amat teruja untuk menyertainya. Tak sabar rasanya.

Cikgu Dahari : Baguslah kalau begitu. Bertuah negara kita punyai remaja seperti kalian. Sentiasa sedia berkhidmat untuk negara.

Dipetik daripada *Berkhidmat Untuk Negara*
oleh Affix Zulkarnaen Adam
antologi *Jaket Kulit Kijang dari Istanbul*,
Kementerian Pendidikan Malaysia

- i. Berdasarkan **Bahan 1**, siapakah Sang animator di sebalik tabir ? [2 markah]

Berdasarkan Bahan 1, Sang animator di sebalik tabir ialah _____

- ii. Senaraikan pekerjaan yang terdapat dalam **semua** bahan di atas. *[3 markah]*
Senarai pekerjaan yang terdapat dalam semua bahan di atas ialah

---

- iii. Berdasarkan **Bahan 2** dan **Bahan 3**, sebagai seorang pelajar apakah usaha-usaha yang boleh anda lakukan untuk mencapai cita-cita yang diinginkan. *[3 markah]*

Usaha-usaha yang boleh seorang pelajar lakukan untuk mencapai cita-cita yang diinginkan ialah _____

- iv. Merujuk kepada keadaan ekonomi pada hari ini, sesetengah majikan tidak mampu lagi untuk menawarkan gaji yang tinggi kepada graduan. Oleh itu, kerajaan pula telah menggalakkan supaya graduan untuk bekerja sendiri.

Apakah kerjaya pilihan anda? Huraikan. *[4 markah]*

Kerjaya pilihan saya ialah _____

Saya meminati kerjaya ini kerana _____

Selain itu, _____

SOALAN 8 -NOVEL (10 MARKAH)

1. Dua soalan diuji.
2. Markah keseluruhan 10 markah iaitu 4 markah untuk soalan (i) dan 6 markah untuk soalan (ii) namun kombinasi markah untuk soalan (i) dan (ii) tidak tetap.
3. Markah bahasa:
  - Soalan (i) tidak ada markah bahasa yang khusus, tetapi berdasarkan deskripsi pemarkahan.
  - Soalan (ii) markah bahasa : maksimum 2 markah secara holistik.
4. Bentuk soalan:
  - Soalan 8 (i):
    - Pemahaman petikan novel (berdasarkan petikan sebuah novel daripada mana- mana novel 4 zon)
    - Panjang petikan yang diberi antara 100 hingga 120 patah perkataan.
  - Soalan 8 (ii):
    - Pemikiran kritis (berdasarkan novel yang dikaji mengikut zon).
5. Kaedah menguasai novel.
  - a. Murid mestilah membaca dan mengetahui jalan cerita novel yang telah dibaca.
  - b. Fahami kandungan novel yang dibaca.
  - c. Kenal pasti elemen menarik seperti nilai dan pengajaran dalam sesebuah peristiwa dalam novel.
  - d. Kenal pasti tujuan pengarang menyelitkan unsur lelucon (jenaka/menggelikan hati).
  - e. Kenal pasti peristiwa yang menggembirakan dan peristiwa yang mendukacitakan dalam novel.

PANDUAN MENJAWAB NOVEL

Soalan 8 (i)

1. Murid membaca arahan soalan dan fahamkan kehendak soalan yang diuji.
2. Murid membaca petikan dan fokus pada perkataan yang berkaitan dengan kehendak jawaban.
3. Murid menulis jawaban dengan memulakan dengan permulaan ayat yang diambil daripada sebahagian soalan.

Contoh soalan:

Apakah **punca yang menyebabkan Muhammad Taufik dan Nurul Hafsa diculik?**

Contoh jawaban:

Punca yang menyebabkan Muhammad Taufik dan Nurul Hafsa diculik (*permulaan ayat yang diambil daripada arahan soalan*) kerana .....

4. Murid perlu merujuk markah yang diperuntukkan agar dapat menjangkakan jumlah isi yang diperlukan.

Soalan 8 (ii)

1. Soalan 8(ii) memperuntukkan markah lebih banyak daripada 8(i).
2. Analisis soalan terlebih dahulu.
3. Kenal pasti **kata tugas (KT)/ kata kunci (KK)/ kehendak soalan (KS)**.
4. Buat **rangka jawapan** supaya menjawab ikut kehendak soalan.
5. Pastikan perkataan yang dikenal pasti sebagai kata kunci ditulis dalam setiap ayat jawapan agar isi tidak terpesong.

Contoh Soalan 8 (ii):

Pelbagai peristiwa yang dapat dijadikan teladan telah diwujudkan oleh pengarang dalam novel yang dihasilkannya.

Berdasarkan dua buah novel yang anda pelajari, **huraikan (KT) satu peristiwa (KS)** yang dapat dijadikan **teladan (KK)** dalam setiap novel tersebut.

[6 markah]

Contoh:

KT	Huraikan
KK	Teladan
KS	Satu peristiwa / 2 novel

AKTIVITI PENGUKUHAN 1: TEKNIK MENGANALISIS SOALAN

- (a) Berdasarkan sebuah novel yang anda pelajari, huraikan dua peristiwa yang boleh dijadikan panduan hidup oleh pembaca. [6 markah]

KT	
KK	
KS	

- (b) Berdasarkan sebuah novel yang anda pelajari, jelaskan kebaikan yang diperoleh pembaca apabila membaca novel tersebut. [6 markah]

KT	
KK	
KS	

(c) Berdasarkan dua buah novel yang anda pelajari, huraikan satu peristiwa bagi setiap novel yang pada pendapat anda dapat menimbulkan perasaan simpati pembaca.

[6 markah]

KT	
KK	
KS	

(d) Berdasarkan sebuah novel yang anda pelajari, jelaskan sebab-sebab anda bersetuju dengan judul novel tersebut.

[6 markah]

KT	
KK	
KS	

AKTIVITI PENGUKUHAN: MEMBUAT RANGKA JAWAPAN NOVEL

Contoh soalan 8(ii) (6 markah)

Berdasarkan *sebuah novel (KS)* yang anda pelajari, *huraikan (KT) dua (KS) cabaran (KK) yang dihadapi oleh watak utama dan cara watak utama (KS) mengatasi cabaran tersebut.*

[6 markah]

Isi 1 (Cabaran)	Pantai Kasih: Cabaran Doktor Raiha mempertahankan kandungannya daripada Doktor Sadiz yang memaksa Doktor Raiha menggugurkan kandungan tersebut kerana dikatakan cacat apabila dilahirkan.
Huraian (Cara mengatasi)	Cara mengatasi cabaran ialah Doktor Raiha tetap tidak mahu menggugurkan kandungannya itu walaupun Doktor Sadiz cuba mencederakannya. Akhirnya, mereka berdua mengambil jalan perceraian.
Isi 2 (Cabaran)	Pantai Kasih: Cabaran Doktor Raiha menghadapi kematian anak yang disayangnya.
Huraian (Cara mengatasi)	Cara mengatasi cabaran ialah Doktor Raiha berusaha melupakan peristiwa hitam anak perempuannya Rohayu yang telah meninggal dunia akibat disambar api dalam satu kebakaran kereta mewah milik suaminya, Doktor Sadiz. Doktor Raiha juga memaafkan Felicia dan tidak berdendam walaupun Felicia tidak menceritakan kejadian sebenar lebih awal. Felicia memberitahu Raiha tentang rahsia berkaitan punca kematian anaknya. Punca kematian anaknya adalah kerana Doktor Sadiz membakar kereta mewahnya sebagai tanda kemarahan terhadap Raiha.
+2 markah Bahasa	Bonus

- Kata kunci yang dikenal pasti ialah **CABARAN**. Oleh itu, perkataan **CABARAN** perlu ada dalam setiap ayat jawapan.

Jawaban Lengkap

Novel yang saya kaji ialah Pantai Kasih. **Cabaran** yang dihadapi oleh watak utama iaitu Raiha ialah **cabaran** Doktor Raiha mempertahankan kandungannya daripada Doktor Sadiz yang memaksa Doktor Raiha menggugurkan kandungan tersebut kerana dikatakan cacat apabila dilahirkan. **(Isi: 1m)** Cara mengatasi **cabaran** tersebut ialah Doktor Raiha tetap tidak menggugurkan kandungannya itu walaupun Doktor Sadiz cuba mencederakannya. Akhirnya, mereka berdua mengambil jalan perceraian. **(Huraian: 1m)**

Cabaran kedua ialah **cabaran** Doktor Raiha menghadapi kematian anak yang disayanginya. **(Isi: 1m)** Cara mengatasi **cabaran** tersebut ialah Doktor Raiha berusaha melupakan peristiwa hitam anak perempuannya Rohayu yang telah meninggal dunia akibat disambar api dalam satu kebakaran kereta mewah milik suaminya, Doktor Sadiz. Doktor Raiha juga memaafkan Felicia dan tidak ber dendam walaupun Felicia tidak menceritakan kejadian sebenar lebih awal. Felicia memberitahu Raiha tentang rahsia berkaitan punca kematian anaknya. Punca kematian anaknya adalah kerana Doktor Sadiz membakar kereta mewahnya sebagai tanda kemarahan terhadap Raiha. **(Huraian: 1m)**

Isi	= 4m
Bahasa	= 2m
Jumlah	= 6m

KOMEN:

Huraian jelas dan tepat

Sebaik-baiknya, huraian perlu ada NAMA WATAK, CABARAN dan CARA MENGATASI

CONTOH SOALAN NOVEL

(Contoh berdasarkan buku Format Pentaksiran SPM KSSM)

- i. *Baca petikan novel di bawah dengan teliti, kemudian jawab soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.*

“Tentulah tidak,” balas Muhammad Taufik, nadanya tenang sahaja.

“Saya telah memutuskan bahawa kelip-kelip di Kuala Selangor berada di ambang kepupusan. Kedatangan pelancong yang ramai, hampir 100 ribu orang pada setiap tahun, dengan semua entiti yang datang bersama mereka seperti suara manusia, bunyi enjin motobot, cahaya lampu di jeti, pencemaran air sungai yang mengancam pokok-pokok berembang, pemusnahan kawasan paya bakau, cahaya dari kawasan petempatan manusia, dan cahaya roda *ferris*, semuanya membawa ancaman kepada populasi kelip-kelip. Kelip-kelip ini, yang telah wujud jutaan tahun di tempat ini dan tidak pernah mendatangkan sebarang kesusahan kepada manusia di sini akan mengalami kepupusan dalam masa setahun sahaja jika keadaan sedia ada berterusan.

Dipetik daripada Novel Bimasakti Menari
karya Sri Rahayu Mohd Yusop
Kementerian Pendidikan Malaysia

Nyatakan faktor-faktor populasi kelip-kelip di Kuala Selangor semakin berkurangan.

[4 markah]

Jawaban:

- i. **Faktor-faktor populasi kelip-kelip di Kuala Selangor semakin berkurangan ialah suara manusia, bunyi enjin motobot dan cahaya lampu di jeti. Selain itu, pencemaran air sungai yang mengancam pokok-pokok berembang dan pemusnahan kawasan paya bakau. Akhir sekali, cahaya dari kawasan petempatan manusia dan cahaya roda *ferris*.**

- ii. *Jawab soalan di bawah berdasarkan novel-novel yang berikut:*
- a. Leftenan Adnan Wira Bangsa, karya Abdul Latip Talib
  - b. Di Sebalik Dinara, karya Dayang Nor
  - c. Jendela Menghadap Jalan, karya Ruhaini Matdarin
  - d. Pantai Kasih karya Azmah Nordin
  - e. Songket Berbenang Emas, karya Khairuddin Ayip
  - f. Tirani, karya Beb Sabariah
  - g. Silir Daksina, karya Nizar Parman
  - h. Bimasakti Menari, karya Sri Rahayu Mohd Yusop

Berdasarkan **sebuah novel** yang anda pelajari, jelaskan sebab-sebab permulaan cerita tersebut menarik perhatian pembaca.

[6 markah]

Jawaban:

Novel yang saya kaji ialah novel Pantai Kasih. Sebab-sebab permulaan cerita menarik perhatian saya ialah melalui peristiwa Dr. Raiha bersimpati dengan nasib Unong Siron yang telah dibedah oleh Dr. Uwang sebanyak lima kali tetapi masih belum sembuh. Peristiwa ini menarik perhatian pembaca kerana pembaca ingin mengetahui nasib Unong Siron yang terpaksa menjalani pembedahan tulang sendi pinggul sebanyak lima kali tetapi masih belum sembuh. Pembaca ingin mengetahui nasib Unong Siron sama ada akan sembuh atau tidak pada penghujung cerita.

Selain itu, peristiwa Felicia yang menyelinap masuk ruang farmasi Pusat Perubatan Pantai Kasih untuk mengambil ubat batuk dan meminumnya. Peristiwa ini menarik perhatian pembaca kerana pembaca ingin mengetahui tujuan Felicia minum ubat batuk bagi menghilangkan tekanan yang dihadapinya. Pembaca juga ingin mengetahui punca tekanan yang dialami oleh Felicia sehingga mengambil jalan singkat untuk mengatasi masalah tersebut.

LATIHAN: SET 1

Standard Pembelajaran

2.1.2 (Ting. 5)	Membaca petikan prosa dan puisi dengan intonasi yang betul dan nada yang sesuai berdasarkan situasi.
4.1.1 (Ting. 4)	Memahami dan mengapresiasi prosa moden dan prosa tradisional dengan menyatakan respon peribadi yang sesuai terhadap karya.
Sumber	Buku teks novel <i>Pantai Kasih</i>

- i. Baca petikan novel di bawah dengan teliti, kemudian jawab soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.

“Bagaimana dengan ikrarmu suatu ketika dahulu Felicia? Lupakan engkau tentang segala perkara yang pernah engkau pelajari sewaktu menjalani latihan asas secara intensif dahulu?” tanya Doktor Raiha kepadanya secara sinis.

Hampir tergelak Felicia apabila dia mengingati semula kata-kata Doktor Raiha. Hatinya tertanya-tanya, apakah Doktor Raiha akan memberikan ceramah tentang mata pelajaran Kejururawatan Asas, Anatomi dan Fisiologi, Kesihatan Diri dan Awam, Psikologi dan Etika dan sebagainya? Apakah Doktor Raiha akan terus mengingatkan dia tentang keperibadian dan sikap murni yang perlu dan seharusnya dimiliki oleh seorang jururawat, setiap kali bersua muka dengannya kelak? Menggesa dia agar terus berkorban untuk memuaskan hati para pesakit yang menerima rawatan di PRPK itu? Mengingatkan dia tentang kesungguhan, kecekapan dan juga rasa tanggungjawab yang tinggi terhadap bidang tugasnya dalam kerjaya seperti itu?

Dipetik daripada novel *Pantai Kasih*, muka surat 19
Karya Azmah Nordin
Kementerian Pendidikan Malaysia

Nyatakan mata pelajaran yang berkaitan dengan bidang kejururawatan yang dipelajari oleh Felicia semasa latihan asas.

[4 markah]

Standard Pembelajaran

2.1.2 (Ting. 5)	Membaca petikan prosa dan puisi dengan intonasi yang betul dan nada yang sesuai berdasarkan situasi.
4.1.1 (Ting. 4)	Memahami dan mengapresiasi prosa moden dan prosa tradisional dengan menyatakan respon peribadi yang sesuai terhadap karya.
Sumber	Buku teks novel Pantai Kasih dan Bimasakti Menari.

ii. *Jawab soalan di bawah berdasarkan novel-novel yang berikut:*

- a. Leftenan Adnan Wira Bangsa, karya Abdul Latip Talib
- b. Di Sebalik Dinara, karya Dayang Nor
- c. Jendela Menghadap Jalan, karya Ruhaini Matdarin
- d. Pantai Kasih karya Azmah Nordin
- e. Songket Berbenang Emas, karya Khairuddin Ayip
- f. Tirani, karya Beb Sabariah
- g. Silir Daksina, karya Nizar Parman
- h. Bimasakti Menari, karya Sri Rahayu Mohd Yusop

Berdasarkan sebuah novel yang anda pelajari, jelaskan dua perasaan anda selepas selesai membaca novel tersebut. Nyatakan sebab-sebab anda berperasaan begitu. [6 markah]

Novel Pantai Kasih

	Perasaan	Alasan/ Sebab: kaitkan dengan satu peristiwa
1.		
2.		

Jawaban lengkap:

Novel yang saya kaji ialah Pantai Kasih. Perasaan saya setelah selesai membaca novel tersebut ialah berasa _____ . Perasaan ini timbul kerana _____

_____

_____

Seterusnya, saya berasa _____

Saya berperasaan sedemikian kerana _____

Novel Bimasakti Menari

	Perasaan	Alasan/ Sebab-kaitkan dengan satu peristiwa
1.		
2.		

Jawaban lengkap:

Novel yang saya kaji ialah Bimasakti Menari. Perasaan saya setelah selesai membaca novel tersebut ialah berasa _____. Perasaan ini timbul kerana _____

Seterusnya, saya berasa _____

Saya berperasaan sedemikian kerana _____

LATIHAN: SET 2

Standard Pembelajaran

2.1.2 (Ting. 5)	Membaca petikan prosa dan puisi dengan intonasi yang betul dan nada yang sesuai berdasarkan situasi.
4.1.1 (Ting. 4)	Memahami dan mengapresiasi prosa moden dan prosa tradisional dengan menyatakan respon peribadi yang sesuai terhadap karya.
Sumber	Buku teks novel Pantai Kasih

- i. *Baca petikan novel di bawah dengan teliti, kemudian jawab soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.*

Jika mengikut deskripsi tugasnya, Nurul Hafsa sebagai seorang pegawai sains yang mempunyai Ijazah Sarjana Muda Sains Kepujian dalam bidang fizik bertanggungjawab mengurus tadbir dan menyelia semua urusan berkaitan dengan pentadbiran Balai Cerap Sultan Salahuddin, termasuklah merancang dan melaksanakan program penyelidikan astronomi dan sains angkasa secara rutin. Dia juga sepatutnya memantau, menyelenggara dan mengawal sistem teknologi maklumat serta mengumpul data-data hasil kajian cakerawala di balai cerap itu. Menjadi tanggungjawabnya juga nanti untuk membangunkan aplikasi teknologi maklumat berkaitan dengan falak di balai cerap. Nurul Hafsa juga bertanggungjawab melaksanakan aktiviti falak, termasuk mengesahkan arah kiblat, cerapan hilal rasmi dan bulanan, program latihan dan juga praktikal falak serta mengadakan program promosi dan publisiti balai cerap. Bagaimana dia hendak melaksanakan deskripsi tugasnya jika tiada apa-apa yang boleh dilihat lagi selain bulan di langit?

Dipetik daripada novel *Bimasakti Menari*
karya Sri Rahayu Mohd Yusop
Kementerian Pendidikan Malaysia

Nyatakan bidang tugas Nurul Hafsa yang berkaitan dengan aktiviti falak.

[4 markah]

Jawaban

Bidang tugas Nurul Hafsa yang berkaitan dengan aktiviti falak ialah _____

_____

Standard Pembelajaran

4.1.1 (Ting. 4)	Memahami dan mengapresiasi prosa moden dan prosa tradisional dengan menyatakan respon peribadi yang sesuai terhadap karya.
Sumber	Buku teks novel Pantai Kasih / Bimasakti Menari

- ii. *Jawab soalan di bawah berdasarkan novel-novel yang berikut:*
- Leftenan Adnan Wira Bangsa, karya Abdul Latip Talib
  - Di Sebalik Dinara, karya Dayang Nor
  - Jendela Menghadap Jalan, karya Ruhaini Matdarin
  - Pantai Kasih karya Azmah Nordin
  - Songket Berbenang Emas, karya Khairuddin Ayip
  - Tirani, karya Beb Sabariah
  - Silir Daksina, karya Nizar Parman
  - Bimasakti Menari, karya Sri Rahayu Mohd Yusop

Setiap penulis novel sentiasa memberikan mesej kepada pembaca. Berdasarkan sebuah novel yang anda kaji, huraikan mesej yang disampaikan oleh penulis tersebut kepada pembaca.

[6 markah]

Novel Pantai Kasih

	Mesej Penulis	Peristiwa
1.		
2.		

Jawaban lengkap:

Novel yang saya kaji ialah Pantai Kasih. Mesej yang cuba disampaikan oleh ialah _____

_____

Contohnya dalam peristiwa _____

_____

Seterusnya, mesej _____

Contohnya dalam peristiwa _____

_____

_____

Novel Bimasakti Menari

	Mesej Penulis	Peristiwa
1.		
2.		

Jawaban lengkap:

Novel yang saya kaji ialah Bimasakti Menari. Mesej yang cuba disampaikan oleh ialah _____

_____

Contohnya dalam peristiwa _____

_____

Seterusnya , mesej _____

Contohnya dalam peristiwa _____

_____

_____

BAHAGIAN C - RUMUSAN (30 markah)

Masa dicadangkan: 45 minit

PANDUAN UMUM RUMUSAN

1. Panjang petikan tidak melebihi 300 patah perkataan.
2. Petikan berdasarkan bahan sumber yang mempunyai **tidak kurang** daripada **dua fokus**.
3. Bahan rumusan terdiri daripada sekurang-kurangnya **dua bahan daripada sumber yang berbeza** (contoh: **petikan** prosa, puisi, dan **grafik**) tetapi mempunyai **tema yang sama**.
4. Tugasan tidak dinyatakan dalam arahan soalan.
5. Calon perlu mengenal pasti **semua fokus** yang terdapat dalam semua bahan.
6. Markah keseluruhan isi ialah **20 markah**.
  - Pendahuluan : 2 markah
  - Isi : 16 markah
  - Kesimpulan : 2 markah
7. Calon perlu mengemukakan **8 isi** lengkap. (isi wajib diambil daripada setiap bahan dan menyentuh setiap fokus)
  - Isi daripada Bahan 1 - Petikan : 6 isi (Fokus 1, Fokus 2 atau salah satu)
  - Isi daripada Bahan 2 - Grafik : 2 isi (Fokus 1, Fokus 2 atau Fokus 3)
8. Markah Bahasa dinilai secara holistik iaitu **10 markah**.
  - Cemerlang : 8 - 10 markah
  - Baik : 5 - 7 markah
  - Sederhana : 3 - 4 markah
  - Lemah : 1 - 2 markah
9. Rumusan **tidak melebihi 120** patah perkataan.
10. Kesimpulan perlu berdasarkan tema bahan.
11. Jawaban hendaklah ditulis dalam bentuk esei.

PANDUAN MENJAWAB SOALAN RUMUSAN

1. Cara menulis pendahuluan:

- 1 ayat sahaja, 2 markah.
- Mulakan ayat pendahuluan dengan: Rumusan membincangkan ...
- **Pendahuluan 2 fokus:**
  - Rumusan membincangkan **Fokus 1** dan **Fokus 2**. (2 markah)
  - Rumusan membincangkan **Fokus 1**. (1 markah)
- **Pendahuluan 3 fokus:**
  - Rumusan membincangkan **Fokus 1, Fokus 2** dan **Fokus 3** (2 markah)
  - Rumusan membincangkan **Fokus 1** dan **Fokus 2**. (1 markah)
  - Rumusan membincangkan **Fokus 2** dan **Fokus 3**. (1 markah)
  - Rumusan membincangkan **Fokus 1**. (0 markah)
  - Rumusan membincangkan **Fokus 2**. (0 markah)
  - Rumusan membincangkan **Fokus 3**. (0 markah)

2. Cara menulis isi:

- Calon boleh menulis satu isi dalam satu ayat.
- Calon juga boleh menulis beberapa iai dalam satu ayat. (ayat majmuk).
- Calon boleh menulis satu perenggan atau beberapa perenggan.

3. Cara menulis kesimpulan:

- Satu ayat sahaja, 2 markah.
- Mengandungi **2 bahagian** iaitu **cadangan** berkaitan dengan **tema/isu** dan **harapan**.
- Idea calon sendiri, **tidak boleh diambil** daripada **petikan**.

	Cadangan terhadap tema	Kata hubung	Harapan (kesan kepada pihak yang terlibat)
Kesimpulannya,	semua pihak harus memperkasakan sektor pelancongan negara ini	supaya	ekonomi negara dapat diperkukuh.

4. Kata kunci

Faktor/ punca/ sebab	Kekangan/ halangan/ rintangan/ masalah
kepentingan / kelebihan / manfaat / faedah	peranan/ tanggungjawab / tugas
langkah / usaha / cara / kaedah	kriteria / ciri-ciri

CONTOH SOALAN 1

(Contoh berdasarkan buku Format Pentaksiran SPM KSSM)

Baca petikan dan teliti bahan grafik yang disertakan di bawah, kemudian buat satu **rumusan** yang panjangnya **tidak melebihi 120 patah perkataan**. Anda digalakkan supaya menggunakan ayat anda sendiri tanpa mengubah maksud asal petikan dan bahan.

Bahan 1 - Petikan

Setiap tahun Malaysia meraikan Hari kebangsaan. Diam tidak diam sudah lebih separuh abad negara kita terlepas daripada cengkaman penjajah. Menjadi rutin tahunan, menjelang sahaja bulan Ogos atau juga dikenali bulan kebangsaan, agensi atau kementerian yang berkenaan akan mula **menjalankan Kempen Kibarkan Jalur Gemilang** sebagai usaha untuk meningkatkan semangat patriotik. **Program-program yang bercorak kenegaraan** seperti pertandingan nyanyian lagu patriotik dan pementasan teater drama juga dianjurkan oleh badan bukan kerajaan (NGO), pihak sekolah dan agensi-agensi kerajaan supaya mesej cinta akan negara sampai kepada golongan sasaran. Namun, Program-program tersebut kurang berjaya dalam mencapai matlamatnya kerana kurangnya penghayatan para remaja dalam aktiviti bercorak kemerdekaan tersebut.

Perkara yang menjadi kebimbangan banyak pihak ialah generasi muda tidak mengambil endah tentang hari kebangsaan. Mereka sewajarnya menghayati erti kemerdekaan dengan mendalam. Sebagai generasi muda yang bertanggungjawab **mereka berperanan untuk membina kejayaan negara** iaitu sanggup bekerja keras untuk negara. Mereka juga perlu **mementingkan kecemerlangan dalam pendidikan**. Hal ini demikian kerana Pendidikan memainkan peranan penting dalam usaha membangunkan modal insan yang mempunyai jati diri yang kukuh, berketerampilan, berkeperibadian mulia, berpengetahuan dan berkemahiran tinggi bagi mengisi keperluan negara maju.

Tanggungjawab lain yang perlu dilakukan oleh generasi muda ialah **mereka perlu membantu pihak kerajaan untuk mengekalkan keamanan dan kestabilan negara**. Hal ini dikatakan demikian kerana keamanan dapat mengelakkan negara daripada serangan musuh sama ada berbentuk fizikal atau psikologi. Tambahan pula, tugas generasi muda adalah untuk **memastikan Malaysia akan terus berpegang pada konsep keadilan dan kesaksamaan**. Dengan cara ini, semua rakyat dapat menikmati kemakmuran dan kemajuan bersama-sama. Selain itu, generasi muda yang akan **mengisi perjuangan kemerdekaan** hendaklah **memastikan prinsip demokrasi akan terus diamalkan oleh setiap rakyat di negara ini**. Sesungguhnya kejayaan negara dalam fasa kedua 58 tahun kemerdekaan memerlukan komitmen semua pihak terutama generasi muda.

Dipetik dan diubah suai daripada
'Di manakah Semangat Patriotisme Kita'

Dewan Siswa, Ogos 2015

Bahan 2 - Grafik

Pelancaran
BULAN
KEBANGSAAN
2019

KEMENTERIAN KOMUNIKASI DAN MULTIMEDIA MALAYSIA

Sayangi Malaysiaku
Malaysia Bersih

3 OGOS
Pelancaran Bulan Kebangsaan 2019 | Dataran Pahlawan, Melaka

31 OGOS
HARI KEBANGSAAN 2019
W.Perserikutan Putrajaya

16 SEPT
HARI MALAYSIA 2019 | Kuching, Sarawak

#sayangimalaysiaku #malysiabersih #kemakmuranbersama #kitamalaysia

WWW.KKMM.GOV.MY KEMENTERIAN KOMUNIKASI DAN MULTIMEDIA kmm.gov @kmm_gov

Jawapan

Contoh 1

Pendahuluan	Markah
➤ Rumusan membincangkan tanggungjawab / peranan / tugas generasi muda menghayati erti kemerdekaan dan usaha-usaha memupuk semangat patriotisme.	2
➤ Rumusan membincangkan tanggungjawab / peranan / tugas generasi muda menghayati erti kemerdekaan.	1
➤ Rumusan membincangkan usaha-usaha memupuk semangat patriotisme.	1

Isi Bahan 1 - Petikan

Fokus 1	(Tanggungjawab generasi muda menghayati erti kemerdekaan)	Markah
1.	Mereka berperanan untuk membina kejayaan negara.	2
2.	Mementingkan kecemerlangan dalam pendidikan.	2
3.	Mereka perlu membantu pihak kerajaan untuk mengekalkan keamanan dan kestabilan negara.	2

	4.	Memastikan Malaysia akan terus berpegang pada konsep keadilan dan kesaksamaan.	2
	5.	Mengisi perjuangan kemerdekaan.	2
	6.	Memastikan prinsip demokrasi akan terus diamalkan oleh setiap rakyat di negara ini.	2
Fokus 2	(Usaha-usaha memupuk semangat patriotisme)		
	1.	Menjalankan Kempen Kibarkan Jalur Gemilang.	2
	2.	Mengadakan program-program yang bercorak kenegaraan.	2

Isi Bahan 2 - Grafik

Fokus 2	(Usaha-usaha memupuk semangat patriotisme)		
	1.	Pelancaran Bulan Kemerdekaan.	2
	2.	Sambutan Hari Kebangsaan.	2
	3.	Sambutan Hari Malaysia.	2
	4.	Penghayatan tema Hari Kebangsaan.	2

Kesimpulan

➤ Kesimpulannya, semua pihak harus berganding bahu meningkatkan semangat patriotisme supaya minda rakyat Malaysia tidak dijajah.	2
--	---

Contoh Jawaban Lengkap:

Rumusan membincangkan **tanggungjawab generasi muda menghayati erti kemerdekaan dan usaha-usaha memupuk semangat patriotisme.** ✓

Antara tanggungjawab generasi muda ialah mereka berperanan untuk **membina kejayaan negara** ✓ dan **mementingkan kecemerlangan dalam pendidikan.** ✓ Selain itu, generasi muda perlu **mengisi perjuangan kemerdekaan** ✓² dan **memastikan prinsip demokrasi akan terus diamalkan.** ✓

Manakala usaha-usaha untuk memupuk semangat patriotisme dalam kalangan generasi muda ialah **kerajaan melancarkan Bulan Kemerdekaan** ✓ dan **mengadakan sambutan Hari Kebangsaan.** ✓² Selain itu, **kerajaan mengadakan sambutan Hari Malaysia** ✓ dan **generasi muda perlu menghayati tema Hari Kebangsaan.** ✓

Kesimpulannya, **generasi muda harus memiliki semangat patriotisme yang tinggi** supaya mereka **dihormati oleh orang luar.** ✓

(95 patah perkataan)

Pendahuluan
1 ayat

Fokus 1
4 isi

Fokus 2
4 isi

Kesimpulan
1 ayat

P	2
I	16
K	2
Jumlah Isi	20
Bahasa	10
Jumlah	30

Keperluan Isi:

Jika dua fokus:

	Kombinasi isi yang ideal				
Pendahuluan	1	1	1	1	1
Fokus 1	2	3	4	5	6
Fokus 2	6	5	4	3	2
Kesimpulan	1	1	1	1	1
Jumlah	10	10	10	10	10

Jika tiga fokus:

	Kombinasi isi yang ideal					
Pendahuluan	1	1	1	1	1	1
Fokus 1	3	3	2	4	2	2
Fokus 2	3	2	3	2	4	2
Fokus 3	2	3	3	2	2	4
Kesimpulan	1	1	1	1	1	1
Jumlah	10	10	10	10	10	10

CONTOH SOALAN 2

(Contoh berdasarkan buku Format Pentaksiran SPM KSSM)

Baca petikan dan sajak di bawah dengan teliti, kemudian buat satu **rumusan** yang panjangnya **tidak melebihi 120 patah perkataan**. Anda digalakkan supaya menggunakan ayat anda sendiri tanpa mengubah maksud asal petikan dan sajak.

Bahan 1 - Petikan

Permainan tradisional dikenali juga sebagai permainan rakyat yang dipusakai daripada generasi terdahulu. Bentuk permainan rakyat yang berseni ini merupakan salah satu daripada identiti negara yang patut dipelihara demi kepentingan generasi pada masa hadapan. Contoh permainan tradisional ialah guli, batu seremban, congkak, kaki gajah dan galah panjang. Antara permainan tersebut, congkak merupakan permainan tradisional yang paling popular. Walau bagaimanapun, perubahan teknologi telah mencipta **pelbagai jenis permainan digital** yang **menjejaskan minat generasi baharu terhadap** permainan tradisional, termasuklah **permainan congkak**.

Sekiranya diperhalus, permainan congkak yang menetapkan dua orang pemain dalam satu permainan **membolehkan semangat setia kawan dizahirkan** yang menjadi asas kepada kerukunan hidup bermasyarakat. Di samping itu, permainan congkak dalam kalangan masyarakat terdahulu berupaya **mencerdaskan ketajaman akal**. Hal ini berkaitan dengan perkataan congkak itu sendiri membawa maksud pengiraan. **Kemahiran pengiraan ditekankan melalui mengira mata** membuktikan bahawa generasi dahulu sudah didedahkan dengan ilmu matematik. Permainan congkak juga mampu dijadikan sebagai riadah yang menyeronokkan. Permainan ini boleh **mengelakkan seseorang itu daripada melakukan aktiviti yang tidak berfaedah**.

Selain itu, permainan congkak yang mempunyai tujuh lubang sebaris dan dua lubang ibu yang dipanggil “kampung” terletak di hujung papan. Lubang ibu tersebut mestilah diisi dengan buah sebanyak mungkin untuk mencapai kemenangan. Secara tidak langsung, **permainan congkak menekankan nilai kejujuran** apabila pemain mematuhi peraturan tanpa melakukan penipuan walaupun berkeinginan untuk menang pertandingan tersebut. **Kegagalan generasi muda memahami falsafah ini dalam permainan congkak** menyebabkan minat mereka semakin hilang. Tambahan pula, **sesetengah ibu bapa pada hari ini menganggap bahawa setiap permainan tradisional termasuk congkak boleh menjejaskan masa belajar anak-anak mereka**. Alangkah ruginya jika warisan dan budaya tinggalan nenek moyang tidak lagi dihargai sehingga hilang dalam arus peredaran masa.

Dipetik dan diubah suai daripada
'Memugar Permainan Tradisional,'
Oleh Nazri Hussein,
Dewan Budaya, Bil. 3/2019

Bahan 2 - Sajak

GADIS-GADIS YANG BERSIMPUPH DI BERANDA

Semilir angin petang membawa simfoni damai
melodi syahdu dirasakan penuh harmoni
ayu busana dan senyuman lirik kesantunan
gadis-gadis yang bersimpuph di beranda
bermain congkak warisan bonda.

Jari-jemari mengatur buah-buah congkak
bagai lenggang gemalai
di medan persaingan yang menuntut ketekunan
andaiannya menjangkau jauh ke hadapan
menang tidak pernah sombong diri
kalah tiada terlintas rasa iri.

Gadis-gadis yang bersimpuph di beranda
bermain congkak warisan bonda
melestari seni budaya dalam utuh
maruah moyang tercinta
tanpa gundah diri dicerca mundurnya minda.

M.Arif

Jalan Munsyi Abdullah, Melaka

CONTOH 2

Contoh jawapan lengkap:

<p>Perenggan 1 Pendahuluan (1 ayat) Sama ada 2 fokus atau 3 fokus</p>	<p>Rumusan membincangkan faedah permainan congkak dan sebab congkak kurang menarik minat generasi muda bermainnya. ✓</p>
<p>Perenggan 2 3 isi F1 daripada Bahan 1: Petikan 2 isi F1 daripada Bahan 2: sajak</p>	<p>Antara faedah permainan congkak ialah congkak membolehkan semangat setia kawan dizahirkan ✓ dan mencerdaskan ketajaman akal ✓ serta mampu dijadikan sebagai riadah yang menyeronokkan. ✓ Selain itu, congkak juga dapat memupuk ketekunan dalam diri pemain ✓ dan menunjukkan kesopanan gadis Melayu ketika bermainnya. ✓</p>
<p>Perenggan 3 3 isi F2 daripada Bahan 1: Petikan</p>	<p>Manakala faktor congkak kurang mendapat tempat dalam kalangan generasi muda kerana kegagalan generasi muda memahami falsafah dalam permainan congkak ✓ dan ibu bapa menganggap bahawa setiap permainan congkak boleh menjejaskan masa belajar anak-anak mereka. ✓ Saingan daripada pelbagai jenis permainan digital menjejaskan minat generasi baharu terhadap congkak. ✓</p>
<p>Perenggan 4 Kesimpulan 1 ayat sahaja tetapi mengandungi 2 unsur iaitu cadangan dan harapan.</p>	<p>Kesimpulannya, permainan congkak perlu digalakkan dalam kalangan generasi muda agar keunikan seni budaya kita tak lapuk dek hujan tak lekang dek panas. ✓</p> <p style="text-align: right;">116 patah perkataan</p>

Standard Kandungan	2.3	Membaca dan memproses maklumat daripada pelbagai bahan.
Standard Pembelajaran	2.3.2	Membaca dan membanding beza maklumat daripada pelbagai bahan teks dengan betul.
Sumber	Buku Teks T4	Tema 1: Merealisasikan Impian (ms. 4-5)

LATIHAN: SET 1

Baca petikan dan teliti bahan grafik yang disertakan di bawah, kemudian buat satu **rumusan** yang panjangnya **tidak melebihi 120 patah perkataan**. Anda digalakkan supaya menggunakan ayat anda sendiri tanpa mengubah maksud asal petikan dan bahan.

Bahan 1 - Petikan

Aktiviti sukan, khususnya sukan air, merupakan suatu aktiviti yang sangat menyeronokkan. Saya percaya anda juga gemar berkelah dan bersantai di badan air seperti di tepi pantai, jeram dan taman tema air, bukan? Namun, selain menghirup udara segar dan berenang di tepi pantai, pernahkah anda mengambil bahagian dalam aktiviti sukan air, antaranya termasuklah luncur jet, luncur air, luncur angin, layar-layang, luncur udara, bersnorkel, mahupun selam skuba? Saya yakin bilangan yang pernah mencubanya boleh dikira dengan jari. Oleh itu, marilah sama-sama kita telusuri kepentingan sukan air kepada kita.

Kebanyakan sukan air memerlukan stamina, kecergasan fizikal, dan kecerdasan mental selain kepentingan khusus tentang sukan tersebut. Kita ambil contoh aktiviti berkayak. Pengalaman menyusuri jeram yang deras mampu mempercepat pengeluaran adrenalina. Jantung juga akan berdegup kencang bagi menghantar oksigen ke seluruh bahagian tubuh. Proses ini menyebabkan pembakaran lemak dalam badan berlaku. Hal ini menyebabkan peminat sukan air ini bukan sahaja kekal sihat, malahan memiliki berat badan yang ideal. Bagi mereka yang suka berenang pula, kajian yang dilakukan oleh penyelidik di Universiti South Carolina, Amerika Syarikat mendapati bahawa jangka hayat perenang berkemungkinan lebih panjang berbanding dengan atlet lain seperti atlet olahraga. Bagi sukan air secara berkumpulan, berada di dasar laut dalam aktiviti selam skuba misalnya, sudah pasti akan memupuk sikap saling mempercayai, persefahaman, dan perpaduan yang erat.

Oleh sebab kebanyakan sukan air ini melibatkan kemahiran menggunakan peralatan, peserta mestilah mematuhi peraturan dan arahan yang diberikan. Pihak pengurusan juga perlu mengutamakan aspek keselamatan manakala ibu bapa mestilah memantau keselamatan anak-anak ketika melakukan aktiviti sukan air. Pendedahan yang berterusan kepada sukan air ini berupaya untuk meningkatkan kualiti hidup. Jelaslah, bahawa aktiviti sukan air banyak manfaatnya. Oleh itu, semua pihak perlu memainkan peranan masing-masing untuk memajukan sukan air demi faedah bersama.

Dipetik dan diubah suai daripada
'Kepentingan Sukan Air'
 Buku Teks Tingkatan 4 halaman 4-5 (2019)

Bahan 2 - Grafik

Peranan kerajaan

Peranan Keluarga

Peranan Media Massa

Jawapan Latihan 1

Rumusan membincangkan _____ ,
_____
dan _____

Antara _____ ialah
_____
_____
_____
_____
_____

Manakala _____ ialah
_____
_____
_____
_____
_____

Kesimpulannya, _____ supaya
_____
(..... patah perkataan)

Standard Kandungan	2.3	Membaca dan memproses maklumat daripada pelbagai bahan.
Standard Pembelajaran	2.3.2	Membaca dan membanding beza maklumat daripada pelbagai bahan teks dengan betul.
Sumber	Buku Teks T4	Tema 2: Insan Terdidik, Negara Sejahtera (ms. 19)

LATIHAN: SET 2

Baca petikan dan teliti bahan grafik yang disertakan di bawah, kemudian buat satu **rumusan** yang panjangnya **tidak melebihi 120 patah perkataan**. Anda digalakkan supaya menggunakan ayat anda sendiri tanpa mengubah maksud asal petikan dan bahan.

Bahan 1 - Petikan

Masalah penguasaan bahasa Melayu tidak hanya berlaku dalam kalangan masyarakat bukan Melayu, tetapi masyarakat Melayu sendiri banyak melakukan kesalahan bahasa baik dalam pertuturan mahupun penulisan. Pelajar-pelajar Melayu beranggapan bahawa mereka tidak perlu mempelajari bahasa Melayu kerana bahasa tersebut merupakan bahasa ibunda, bahkan telah menggunakan bahasa Melayu sejak kecil. Sebenarnya orang Melayu perlu sedar bahawa anggapan sedemikian adalah tidak benar kerana bahasa Melayu yang digunakan dalam pertuturan harian bukanlah sama dengan struktur bahasa Melayu yang berfungsi sebagai bahasa ilmu. Hasil kajian menunjukkan bahawa sikap pelajar yang menganggap bahasa Melayu mudah salah satu sebab mereka lemah dalam bahasa Melayu.

Namun begitu, terdapat segelintir pelajar asing yang minat mempelajari bahasa Melayu. Sejujurnya, menurut mereka bahasa ini lebih mudah dipelajari berbanding dengan bahasa asing yang lain. Contohnya, terdapat beberapa persamaan antara bahasa Melayu dengan bahasa Uzbek, terutamanya bagi kata pinjaman daripada bahasa Arab dan bahasa Parsi. Selain itu, bahasa Melayu diminati oleh pelajar asing untuk mendalaminya kerana bahasa Melayu masih belum terkenal di rantau Asia Tengah jika dibandingkan dengan bahasa Asia yang lain. Antaranya termasuklah bahasa Cina, bahasa Korea dan bahasa Jepun. Mereka juga berpendapat bahawa bahasa Melayu ialah bahasa yang menarik. Sebagai contoh, dalam tatabahasa bahasa Melayu, penggunaan kata kerjanya tidak berubah mengikut masa. Kata kerja yang sama boleh digunakan tanpa mengira masa lalu, masa sekarang, atau masa hadapan. Para pelajar saya kadang-kadang terkejut kerana ada perkataan dalam bahasa Melayu yang sama dengan bahasa Uzbek. Antaranya seperti perkataan dunia, sabun dan alam.

Berkenaan dengan TSIOS pula, universiti yang ditubuhkan pada 1991 ini ialah sebuah institusi pengajian tinggi awam milik kerajaan Uzbekistan yang memberikan fokus kepada pengajaran dan pembelajaran bahasa Asia. Sambutan pelajar Uzbekistan terhadap bahasa Melayu di sini amat menggalakkan dan mereka komited untuk bertutur serta menulis dengan baiknya dalam bahasa Melayu.

Harapan saya, pelajar yang mempelajari bahasa Melayu di sini turut mendalami budaya, sastera, dan sejarah Malaysia. Saya juga ingin mengucapkan terima kasih kerana ada universiti di Malaysia yang menghantar tenaga pengajar ke sini untuk membantu kami dalam pengajaran bahasa Melayu.

Dipetik dan diubah suai daripada
'Bahasa Melayu Mekar di Bumi Uzbekistan'
Buku Teks Tingkatan 4 halaman 19 (2019)

Bahan 2 - Grafik

Jawaban Latihan 2

Rumusan membincangkan _____ ,
_____
dan _____

Antara _____ ialah
_____
_____
_____
_____
_____

Manakala _____ ialah
_____
_____
_____
_____
_____

Kesimpulannya, _____ supaya
_____
(_____ patah perkataan)